

7 / 2025

RAPPORT

2025

**Studentstemmen: om undervisning,
emneinnhold og vurdering i
rettsanvendelse for barnevernsfaglige
masterprogram**

NOKUT – Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen – er et statlig forvaltningsorgan under Kunnskapsdepartementet.

NOKUT har eget styre og er faglig uavhengig i oppgavene som er definert i universitets- og høyskoleloven. I tillegg utfører vi forvaltningsoppgaver som er delegert fra Kunnskapsdepartementet.

Formålet med NOKUTs virksomhet er å føre tilsyn med kvaliteten i høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning og å stimulere til kvalitetsutvikling som sikrer et høyt internasjonalt nivå i utdanningstilbudene ved institusjonene.

NOKUT skal bidra til at samfunnet har tillit til kvaliteten i norsk høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning. Gjennom arbeidet vårt skal NOKUT søke å bistå institusjonene i deres kvalitetsarbeid.

NOKUT bruker sakkyndige i akkrediteringer, tilsyn, evalueringer og prosjekter.

Du kan lese mer om arbeidet vårt på nokut.no.

NOKUT er sertifisert
som miljøfyrtårn

Tittel	Studentstemmen: om undervisning, emneinnhold og vurdering i rettsanvendelse for barnevernsfaglige masterprogram
Forfatter(e)	Maria Louise Karlsen, Marte Skogli Pedersen
Dato	15.11.2025
Rapportnummer	7-2025
ISSN-nr	1892-1604

© NOKUT Oppgi NOKUT som opphav ved bruk av materiale.

Forord

I 2022 ble det innført nye masterutdanninger i barnevernsfaglig arbeid og en nasjonal eksamen i rettsanvendelse i barnevern for å heve den juridiske kompetansen i barnevernet.

Denne rapporten er en del av en større gjennomgang som NOKUT har gjort av implementering og gjennomføring av de fire første nasjonale eksamenene i rettsanvendelse for master i barnevern og master i barnevernsfaglig arbeid. Gjennomgangen tar for seg studenters, underviseres og programleders, samt sensorers erfaringer med nasjonal eksamen fra høsten 2022 til våren 2024. Det har også blitt gjort analyser av eksamenssett og resultat- og sensurdata for å undersøke eksamens validitet.

Hensikten har vært å kartlegge og utvikle kvaliteten i de nasjonale eksamenene, samt å videreutvikle kunnskapen i utdanningene når det gjelder vurdering og læring generelt og juridisk metode i barnevernet spesielt.

Denne delrapporten undersøker studentenes perspektiver på undervisning, emneinnhold og vurdering i emnet hvor den nasjonale eksamenen i rettsanvendelse avholdes. Gjennom analyser av studentenes svar på en spørreundersøkelse, får vi her innsikt i hvordan studentene opplever kvaliteten på og relevansen av emnets undervisning og vurdering med tanke på fremtidig arbeid med rettsanvendelse i barnevernet.

Målet med denne rapporten er å frembringe, kartlegge og analysere kunnskap om studentenes perspektiver på emnet juridisk metode og undervisningen som tilbys, og belyse utfordringer knyttet til den nasjonale eksamen i de første gjennomføringene.

Vi takker studentene som deltok i spørreundersøkelsen for verdifulle innsikter og refleksjoner. Deres bidrag er viktig for å forbedre kvaliteten på undervisningen og den nasjonale eksamenen i barnevernsfaglige masterprogram.

Innhold

1 Innledning	7
Bakgrunn	7
2 Spørreundersøkelse.....	9
2.1 Om spørreskjemaet.....	9
2.2 Datagrunnlag og datainnsamling	10
2.3 Utvalg	10
3 Hvem er studentene?	12
3.1 Bakgrunn	12
3.2 Motivasjon for masterstudiet	19
3.3 Forkunnskaper og forventninger	22
3.4 Nytte på arbeidsplassen.....	24
4 Undervisning	25
4.1 Tidsbruk.....	25
4.2 Læringsutbyttebeskrivelse	26
4.3 Opplevelse av undervisningen og de faglige ansatte.....	27
4.4 Undervisningstilbud og nytte.....	30
4.5 Studentenes refleksjoner rundt undervisning	32
5 Nasjonal deleksamen i rettsanvendelse.....	36
5.1 Studentenes forhold til nasjonal eksamen	36
5.2 Korte-eksamen	38
Avslutning	40
6 Figurvedlegg	43
Hvor stor prosentandel av organisert undervisning knyttet til juridisk metode/rettsanvendelse deltok du i?	45

Sammendrag

Rapporten presenterer funn fra en spørreundersøkelse sendt til studenter som har fulgt undervisning og avlagt nasjonal deleksamen i rettsanvendelse ved de to barnevernsfaglige masterprogrammene som ble opprettet høsten 2022. Undersøkelsen har kartlagt hvem studentene var og hvordan de opplevde læring, undervisning og eksamen.

Rapporten viser at studentene har en variert bakgrunn. Omtrent en tredjedel kom rett fra bachelorstudier, en tredjedel fra jobb i barnevernstjenesten og resten fra annen relevant jobb eller utdanning.

Ønske om mer kunnskap

Motivasjonen for å starte på masterstudiet var hovedsakelig personlig engasjement og et behov for mer kunnskap i arbeidet. De som hadde jobbet i barnevernet eller annen relevant jobb, oppga personlig engasjement oftere som motivasjon enn de som kom rett fra bachelor, som oftere oppga behovet for mer kunnskap som motivasjon. Mange studenter opplevde at bachelorstudiet ga begrenset juridisk kompetanse, og litt under en tredjedel mente at undervisningen på masterstudiet ikke var tilpasset deres kunnskapsnivå.

Høy arbeidsbelastning med studier og jobb

Rapporten viser at studentene jobber svært mye ved siden av studiene. De fleste (60 prosent) tar studiet på heltid, mens resterende 40 prosent tar studiet på deltid. De som hadde en jobb i barnevernstjenesten før studiet, fortsetter å jobbe der under masterstudiet, med en tilsvarende 100 prosent stilling ved siden av. Studentene som har annen relevant jobb, jobbet også gjennomsnittlig over 90 prosent ved siden av. Over halvparten av de som jobbet i barnevernet fikk lesedager, mens færre fikk redusert arbeidsmengde eller vikar. Studentene rapporterer at de, i gjennomsnitt, brukte 6 timer per uke på organiserte læringsaktiviteter, 7 timer på egenstudier og 23 timer på betalt arbeid knyttet til juridisk metode og rettsanvendelse. Dette kan det tyde på at mange studenter har en høy arbeidsbelastning med arbeid og studier i løpet av studieperioden.

Juss oppfattes som viktig for utøvelsen

Hele 87 prosent så på juridisk metode og rettsanvendelse som viktig for yrkesutøvelsen, mens rundt 70 prosent opplevde praktisk nytte av det de konkret hadde lært om juridisk metode og rettsanvendelse. Studentene vurderte også den juridiske kompetansen ved sin arbeidsplass, og svarene gir ikke noe entydig bilde, men over to tredjedeler opplevde dog at læringsutbyttet fra emnet vil ha nytteverdi for kollegiet på egen arbeidsplass.

God nytte av prøveeksamen og case

Når det gjelder læringsaktiviteter, ble prøveeksamen vurdert som mest nyttig, etterfulgt av arbeid med tidligere eksamensoppgaver, relevante case-oppgaver, organisert skrivetrening og innleveringer/tester. Mange ønsket mer tilbakemelding fra underviser og at undervisningen gjøres relevant for yrket med bruk av eksempler. Flertallet av studentene mente at undervisningen forberedte dem godt til eksamen.

De fleste studentene hadde erfaring med skoleeksamen fra før, men en liten andel hadde lite erfaring med eksamensformen før de startet på masterstudiet. Flere studenter påpekte at eksamensformen var stressende og krevende, men også viktig for barnevernsyrket. Flertallet forsto caseoppgavens problemstillinger raskt, og rundt 60 prosent mente de fikk vist sin kunnskap på eksamen. Blant studentene som fikk tilbud om undervisning før konteksten, rapporterte over halvparten at de økte sin forståelse og hadde nytte av dette.

1 Innledning

Denne rapporten tar for seg studentenes perspektiv på undervisning, faginnhold og eksamen i rettsanvendelse for barnevernsfaglige masterprogram. For å undersøke studentperspektivet fulgte vi opp temaer som dukket opp i rapporten *Undervisning i juridisk metode i barnevernsfaglige mastere- innsikt og erfaringer fra de første nasjonale eksamenene* (Pedersen og Bråten, 2025). Vi snakket med programledelse og undervisere ved de barnevernsfaglige masterprogrammene. Det kom frem at mange studenter kombinerer studiet mange ikke får tilstrekkelig tilrettelegging fra arbeidsgiver. Undervisere ved ulike institusjoner har ulikt undervisningsopplegg og har iverksatt ulike tiltak for å styrke studentenes juridiske kompetanse. I tillegg opplevde noen av underviserne at mange studenter mangler grunnleggende juridiske forkunnskaper ved oppstart og at deler av studentmassen har utfordringer med å se relevansen av emnet.

Studentenes erfaringer utgjør et sentralt grunnlag for å oppnå en helhetlig forståelse av undervisning, emnet og eksamen. Student- og underviserperspektivet utfyller hverandre og gir verdifull innsikt i kvaliteten på undervisning og eksamen. Studentrollen ses i dag på som aktiv og deltagende fremfor passiv, noe som bygger på demokratiske prinsipper og støtter utviklingen av ansvarlige samfunnsborgere (Bovill og Bulley, 2011). Høyere utdanning bør derfor fremme studentengasjement for både faglig læring og dannelse. Ifølge Ashwin og McVitty (2015) har høyere utdanning også en nøkkelrolle i samfunnets kunnskapsutvikling. Undervisning og læring bør bygge på et sterkt faglig grunnlag, der studenter bidrar med sitt perspektiv. Studenters medvirkning er viktig for kvaliteten i undervisning, vurdering og fagmiljø, og bør integreres i utviklingen av høyere utdanning.

NOKUT vil med denne rapporten få en bedre forståelse av studentenes perspektiv. Ved hver eksamensgjennomføring deltar en studentrepresentant i eksamensutviklingen, det er dialog med studenter i evalueringsarbeidet etter eksamen og studentene kommer med innspill via emneansvarlige. Her inkluderer vi en større del av studentmassen som berøres av emnet og nasjonal eksamen. Dette skal bidra til å synliggjøre studentens perspektiver og erfaringer, altså studentstemmen som helhet.

For å kartlegge og belyse studentenes erfaringer, ble det våren 2024 gjennomført en spørreundersøkelse blant studenter som hadde deltatt i undervisning og avlagt eksamen innen rettsanvendelse ved de barnevernsfaglige masterutdanningene for kullene fra høsten 2022 til våren 2024.

Målet er å gi innsikt i hvordan studentene selv opplever kvaliteten på undervisningen og hvilken opplevd plass rettsanvendelse og juridisk metode har i utdanningen og yrkesutøvelsen. Funnene inngår som en del av kunnskapsgrunnlaget i NOKUTs gjennomgang av de første gjennomføringene av nasjonal deleksamen i rettsanvendelse, og kan være til nytte for undervisere og programledelse i den videre utviklingen av barnevernsfaglige studietilbud.

1.1 Bakgrunn

For å øke kompetansen blant ansatte i barnevernet generelt, og fremfor alt sikre tilstrekkelig juridisk kompetanse, ble det innført krav om masterutdanning for ansatte i barnevernet. I 2021 kom det nye forskrifter for masterprogram i barnevern og

masterprogram i barnevernsarbeid.¹ Det ble også bestemt at en nasjonal eksamen i juridisk metode og rettsanvendelse skulle gjennomføres i regi av NOKUT for å sikre juridisk kompetanse i barnevernet. Da de nye masterprogrammene ble opprettet i 2022 var det 7 institusjoner som startet opp og gjennomførte første eksamen. I 2023 gjennomførte alle 13 institusjoner som i dag tilbyr en barnevernsfaglig master eksamen (Bråten et. al., 2025).²

Begge masterprogrammene gjennomfører samme nasjonale eksamen. Master i barnevern er en utdanning for barnevernspedagoger, mens master i barnevernsarbeid bygger på bachelor i sosialt arbeid, vernepleie og barnevern. Master i barnevernsarbeid er også åpen for kandidater med annen relevant utdanningsbakgrunn, som for eksempel lærerutdanning.

Sammen utgjør disse masterprogrammene grunnlaget for en kartlegging av hvem studentmassen er, og deres erfaringer med undervisning, emneinnhold og nasjonal eksamen. Selv om studentene går på to ulike masterprogram, er undervisningen og eksamen samlet for begge masterprogrammene. Denne rapporten behandler studentene fra begge masterprogrammene som én gruppe, siden de får samme undervisning.

¹ Regjeringen la fram forslag om krav til kompetanse og mastergrad i Prop. 133 L (2020–2021).
<https://www.regjeringen.no/contentassets/f325e4de00fb472f85a7a2b94124f531/no/pdfs/prp202020210133000dddpdfs.pdf>

² Mer om bakgrunn og innføring av eksamen i Hvordan har det gått? Analyse av eksamenskvalitet og studentenes resultater på nasjonal eksamen i rettsanvendelse 2022-2024 (Bråten et. al., 2025)

2 Spørreundersøkelse til studentene

Rapporten gir en deskriptiv fremstilling av funn fra en spørreundersøkelse gjennomført våren 2024 blant studenter som har deltatt i undervisningen og avlagt nasjonal eksamen i rettsanvendelse i perioden fra høst 2022 til vår 2024. Undersøkelsen ble sendt til 535 studenter, med en svarprosent på 45,4. I utvalget er samtlige institusjoner som tilbyr de barnevernsfaglige masterprogrammene representert. Utvalget inkluderer både nåværende studenter og ferdigutdannede kandidater.

2.1 Om spørreskjemaet

Spørsmålene i undersøkelsen er utformet med utgangspunkt i funn fra intervjuene med programledere og undervisere i rettsanvendelse. I tillegg er spørsmålene basert på lignende undersøkelser utført av NOKUT, henholdsvis fra Studiebarometeret 2024³ og fra en spørreundersøkelse blant lektorstudenter⁴, både for å gi et sammenligningsgrunnlag og fordi dette er velprøvde spørsmål blant studenter.

Spørreskjemaet består av avhukingsspørsmål og utdypende fritekstspørsmål. Mange av avhukingsspørsmålene har en fem-delt Liker-skala med grads- (I svært liten grad – I liten grad – I noen grad – I stor grad – I svært stor grad⁵) og enighetsalternativer (Uenig – Litt uenig – Verken eller – Litt enig – Enig), samt svarkategorien «Vet ikke / Ikke relevant». Andre spørsmål er kategorispørsmål med forhåndsdefinerte svaralternativer, inkludert ja/nei spørsmål. Slike spørsmål gjør det enkelt å sammenligne svar både på tvers av respondenter og andre spørsmål, men også over tid. Det gjør også spørreundersøkelsen mindre tidkrevende for respondenten.

Samtidig kan skala-spørsmål og kategorispørsmål miste nyanser i respondentenes opplevelser, og vi ønsket derfor å inkludere fritekstsvar. Studentene fikk da muligheten til å utdype og komme med andre relevante elementer som et supplement til forhåndsgitte svarkategorier i resten av undersøkelsen. Spørsmålene tillot studentene å utdype og legge til andre relevante elementer, noe som kan hjelpe til å fange opp viktige aspekter ved undervisning og eksamen.

Ikke alle spørsmål var relevante for alle respondentene, og spørreskjemaet inneholder dermed aktiveringer som styrer grupper av respondenter til enkelte spørsmål basert på svarene de har gitt på tidligere spørsmål. Dette fremkommer der det er tilfelle. (se fullstendig oversikt i «Figurvedlegg»).

Svarene på avhukingsspørsmålene er analysert i Microsoft Excel og R. Svaralternativet «Vet ikke / Ikke relevant» behandles som manglende verdi (*missing value*) i analysene for å fremheve svarfordelingen blant studentene som tok aktivt stilling til spørsmålene. Antall «Vet ikke / Ikke relevant» per spørsmål er oppgitt i «Figurvedlegg».

Som nevnt over, ga fritekstspørsmålene rom for utdypende refleksjoner og kommentarer. Svarenes karakteristikker ble analysert tematisk og oppsummert i Nvivo og Excel. Vi har tatt med eksempler på svar fra ulike kategorier som belyser studentenes refleksjoner om undervisning og vurdering. Disse refleksjonene, sett sammen med studentenes svar på

³ [Spørreskjema for Studiebarometeret fra 2024](#)

⁴ [Evaluerings av lektorutdanningene: Spørreundersøkelse blant lektorstudenter Hvordan opplever de utdanningen sin?](#)

⁵ I fremstillingen av funnene vil de to øverste og to nederste i noen tilfeller slås sammen.

spørreskjemaets øvrige spørsmål, vil gi oss et mer nyansert bilde på studentenes oppfatning av undervisning og vurdering i faget. Spørsmålene tillot også studentene å utdype og legge til andre relevante elementer, noe som hjalp til å fange opp andre aspekter ved undervisning enn de forhåndsdefinerte svarkategoriene gjorde.

2.2 Datagrunnlag og datainnsamling

Populasjonen for denne undersøkelsen var alle studenter som avla nasjonal deleksamen i rettsanvendelse i barnevernsfaglig arbeid i perioden 2022- vår 2024. Populasjonen var 535 studenter og kandidater, fordelt på 13 institusjoner og 17 studieprogrammer.

For å innhente studentenes kontaktinformasjon til utsending av spørreskjemaet, kontaktet NOKUT hver institusjon for tillatelse av uttrekk av Felles Studentsystem (FS). SIKT – Kunnskapssektorens tjenesteleverandør foretok uttrekket for NOKUT.

Studentene fikk tilsendt spørreundersøkelsen på privat e-postadresse og SMS den 5. november 2024. To purringer ble sendt ut i perioden undersøkelsen var åpen, en gang på skole-e-postadresse og en gang på privat e-postadresse og SMS.

2.3 Utvalg

Av 535 studenter, gjennomførte 191 (35,7 prosent) hele undersøkelsen, mens 52 (9,7 prosent) gjennomførte deler av undersøkelsen. Totalt 45,4 prosent svarte på undersøkelsen. I tabell 1 ser vi en oversikt over svardeltagelsen på tvers av institusjoner. Overordnet ser vi en nokså jevn representasjon på tvers av institusjonene, at studentene ved HiØ er godt representert i undersøkelsen, mens NTNUs studenter er noe underrepresentert.

Tabell 1. Svardeltagelse fordelt på utdanningsinstitusjonene.

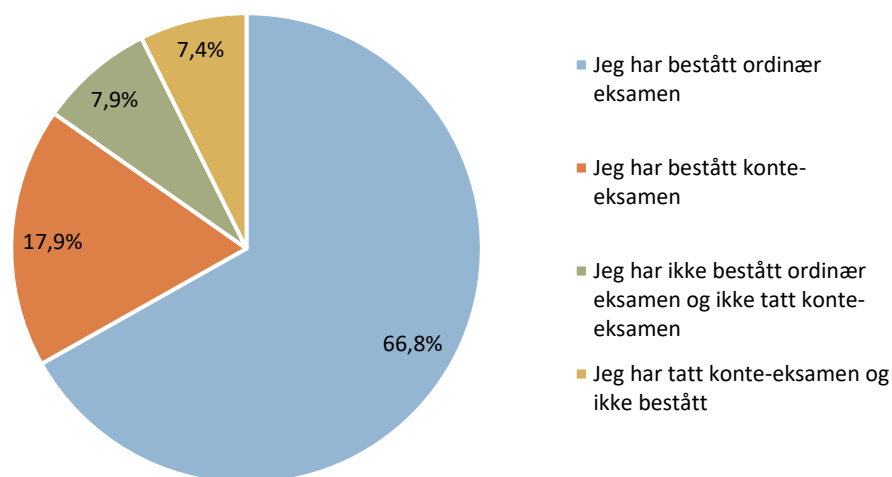
Institusjon	Antall sendt til	Antall svart	Svarprosent
Alle	535	243	45,4 %
Høgskolen i Østfold (HiØ)	21	14	66,7 %
OsloMet	57	25	43,8 %
Universitetet i Bergen (UiB)	21	8	38,1 %
VID vitenskapelige høgskole (VID)	108	56	51,9 %
Universitetet i Stavanger (UiS)	59	29	49,2 %
Universitetet i Sørøst- Norge (USN)	50	21	42,0 %
Universiteter i Agder (UiA)	51	24	47,0 %
Universiteter i Innlandet (INN ⁶)	36	15	41,7 %
Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU)	60	20	33,3 %
Høgskulen på Vestlandet (HVL)	34	14	41,2 %
Høgskulen i Volda (HVO)	16	6	37,5 %
UiT Norges arktiske universitet (UiT)	12	7	58,3 %
Nord Universitet (Nord)	10	4	40,0 %

⁶ Hos INN tilbys også emnet og eksamen til studenter i studieretningen sosialfaglig arbeid. Derfor har flere enn de studentene som er tatt opp på barnevernsfaglig master deltatt i undervisningen, tatt eksamen og besvart undersøkelsen.

Innledningsvis ble det stilt spørsmål om respondentene hadde deltatt i undervisningen og gjennomført eksamen, for å sikre at de hadde relevant erfaring og utgangspunkt til å besvare undersøkelsen. Respondenter som svarte nei på begge spørsmålene, ble filtrert ut og er ikke inkludert i rapporten. Dette gjaldt kun en kandidat. Tre studenter som ikke hadde fulgt undervisningen ble ekskludert fra spørsmålene som konkret omhandlet undervisningen. 239 respondenter hadde fulgt undervisningen (98 prosent) og 236 respondenter hadde avlagt eksamen (97 prosent).

I figur 1 ser vi at to tredjedeler av utvalget besto ordinær eksamen, mens 18 prosent besto konte-eksamen. 15 prosent har ikke bestått eksamen, enten fordi de ikke besto konte-eksamen, eller fordi de ikke har tatt konte-eksamen. I snitt brukte utvalget 1,3 forsøk på å bestå eksamen.

Figur 1. Andel studenter som har gjennomført eksamen (n = 190).

Til sammenligning viser NOKUTs resultatstatistikk at 58 prosent av studentene som avla eksamen høst 2022 besto, mens 63 prosent av studentene som avla eksamen høst 2023 besto. I spørreundersøkelsen har en større andel av studentene bestått eksamen sammenlignet med de nasjonale resultatene fra gjennomføringene.

3 Hvem er studentene?

3.1 Studentenes bakgrunn

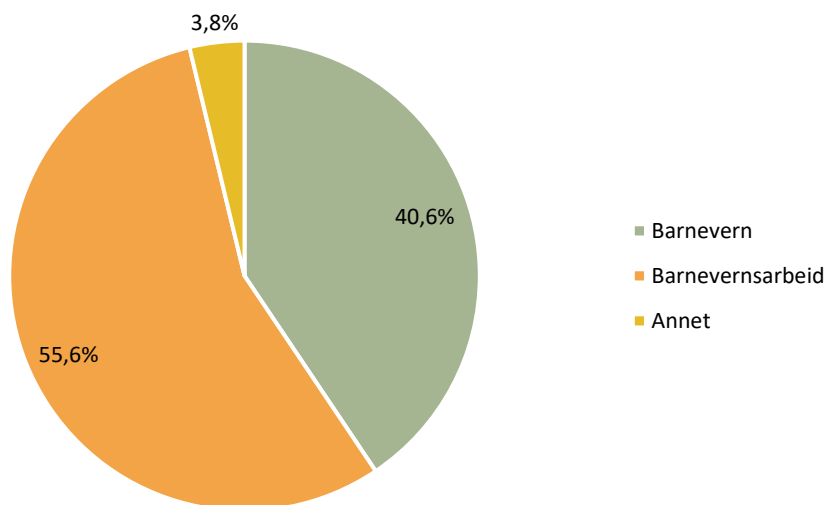
Vi stilte studentene spørsmål om deres bakgrunn, som hva de har studert tidligere, hvilket masterprogram de følger, om de er ferdig med studiene, heltids- eller deltidsstudium, og hva de gjorde før de startet på masterstudiet. Disse spørsmålene vil presenteres her.

3.1.1 Masterprogram og studieprogresjon

Masterprogrammene har ulike opptakskriterier. Master i barnevern bygger på bachelor i barnevern⁷, mens opptakskravet til master i barnevernsarbeid er utvidet utover dette. Opptakskravet er hovedsakelig relevant 3-årig bachelorutdanning, med yrkestittel sosionom, vernepleier eller barnevernspedagog. I tillegg kan institusjonene vurdere i hvilken grad de kvalifiserer andre søkere med annen helsefaglig, pedagogisk, psykologisk eller samfunnsvitenskapelig utdanning, og minimum ett års relevant yrkeserfaring for utdanningen.⁸

I undersøkelsen fikk studentene spørsmål om hvilket masterstudium de fulgte. Svarfordelingen vises i figur 2.

Figur 2. Andel studenter fordelt på masterprogram (n = 239).

Over halvparten av utvalget er knyttet til mastergradsutdanning i barnevernsarbeid, mens 41 prosent er knyttet til mastergradsutdanning i barnevern. Ettersom 61 prosent har en bachelor i barnevern, tyder dette på at flere av disse studentene har valgt å ta en mastergrad i barnevernsarbeid istedenfor en master i barnevern. Kun tre institusjoner tilbyr begge masterprogram, så en mulig forklaring kan være at de med bachelor i barnevern ikke

⁷ Forskrift om nasjonal retningslinje for masterutdanning i barnevern, 2021, § 13

⁸ Forskrift om nasjonal retningslinje for masterutdanning i barnevernsarbeid, 2021, § 13

har hatt muligheten til å velge master i barnevern på den institusjonen hvor de ønsker å studere.

Omtrent 4 prosent har valgt «Annet» på dette spørsmålet. Ni av ti av de utdypende svarene her dreier seg om masterprogrammet «Tverrfaglig arbeid med barn, unge og familier», som tilbys ved INN.⁹ Dette masterprogrammet har tre studieretninger: sosialfaglig, barnevernsfaglig og psykososial. Den barnevernsfaglige studieretningen tilsvarer INNs masterprogram i barnevernsfaglig arbeid¹⁰. Et svar omhandler også integrert master fra UiA.

Studentene ble spurt om de hadde fullført mastergraden på tidspunktet de mottok undersøkelsen. Av de som har besvart undersøkelsen, er det 15 prosent som har fullført utdannelsen, og 85 prosent som holdt på med masterutdannelsen på spørretidspunktet.

Det varierer om studieprogrammene tilbys heltid, deltid eller om studentene kan velge selv underveis. Studentene ble spurt om de fulgte studiet på heltid eller deltid. Over 60 prosent svarte at de tok studiet på heltid, mens litt under 40 prosent svarte deltid. Kun 6 respondenter oppga at de hadde byttet underveis.

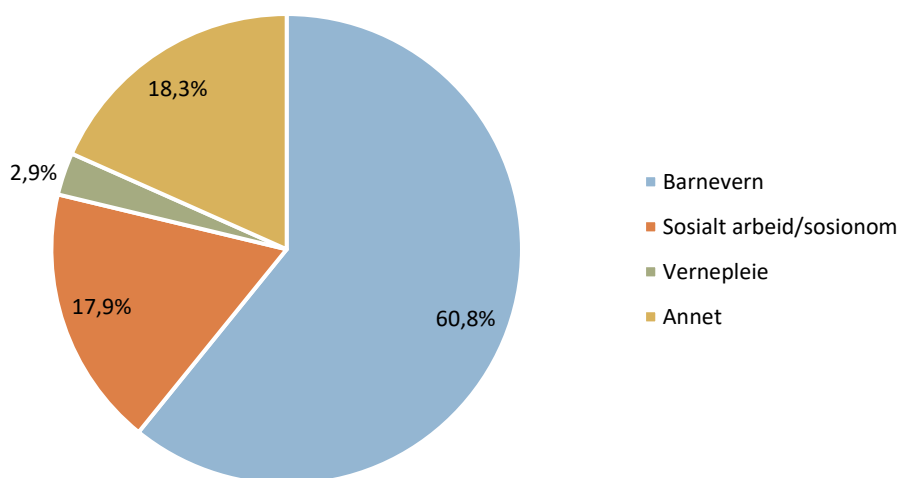
3.1.2 Bachelorstudium

Studentene ble spurt om hvilket bachelorstudium de hadde tatt fra før. Svarfordelingen vises i Figur 3.

⁹ <https://studiekatalog.edutorium.no/inn/nb/emne/BAV4003/2026-host> hentet 24.04.25

¹⁰ Dette er respondentenes subjektive oppfatning studieprogrammet sitt, og det stemmer ikke nødvendigvis overens med hvilket studieprogram som er registrert hos institusjonene. For eksempel kan studentene fra INN ha registrert svarene sine både som master i barnevernsarbeid og under «annet».

Figur 3. Andel studenter fordelt på bachelorbakgrunn (n = 240).

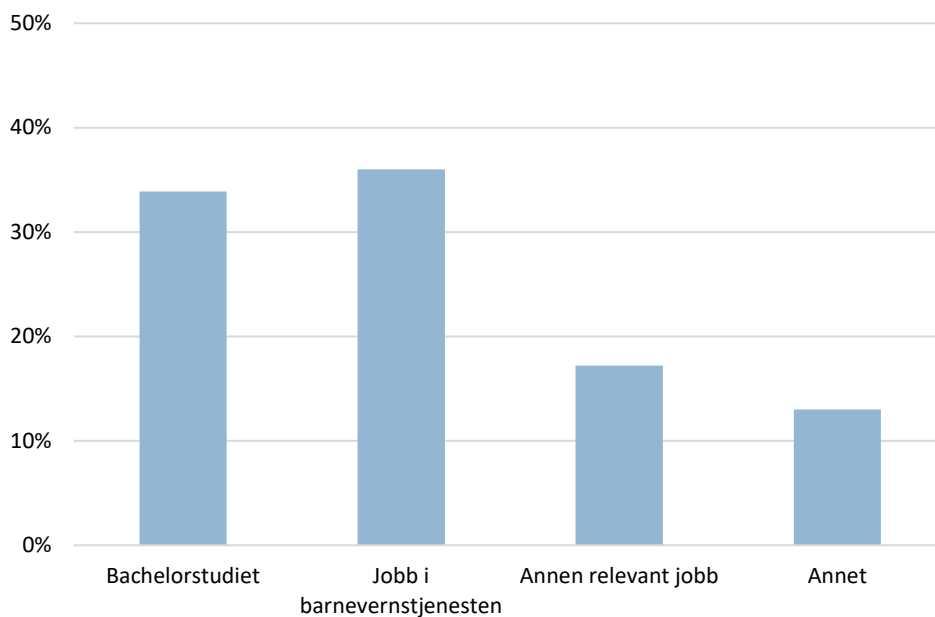
Flertallet, rundt 60 prosent, har en bachelor i barnevern. Deretter er det en relativt lik fordeling, rundt 18 prosent, mellom sosialt arbeid/sosionom og annet-kategorien. Kun 3 prosent har bachelor i vernepleie.

I tillegg kunne studentene utdype svaret «annet» i et fritekstfelt. Over halvparten av studentene som valgte å utdype forklarer at de går integrert master (5-årig) i barnevern ved UiA. Ellers er det noen få som nevner at de har bachelor i samfunnsfag, pedagogikk, psykologi eller som barnehagelærer. En person nevner at hen har sosialfaglig bachelor fra utlandet og en har utdanning fra humaniora.

3.1.3 Før masterstudiet

Studentene fikk spørsmål om hva de gjorde rett før de startet på masterstudiet. Figur 4 viser svarfordeling i prosent. I det følgende delkapitlet vil vi presentere spørsmålene som de ulike bakgrunnsgruppene har blitt bedt om å ta stilling til.

Figur 4. Studentenes erfaring før masterstudiet (n = 239).

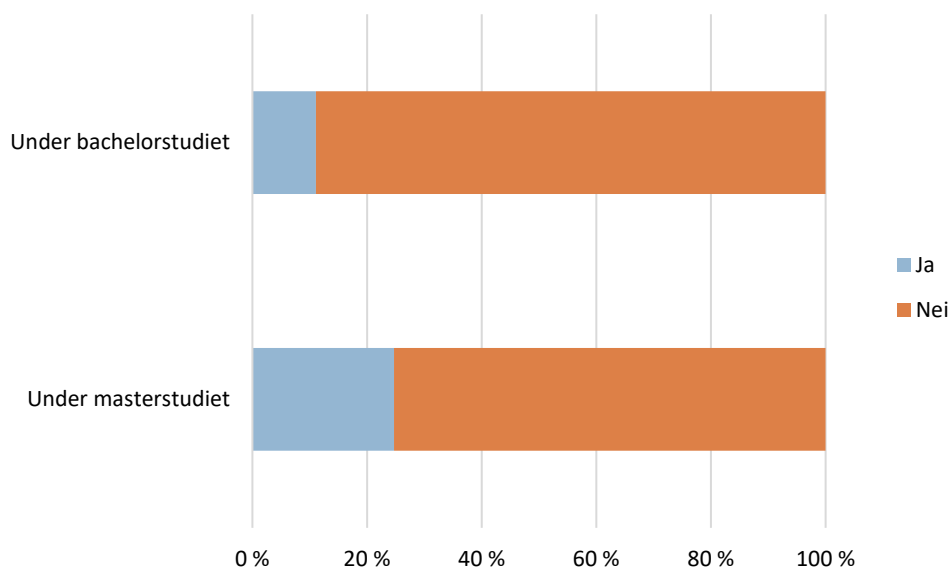
Omtrent en tredjedel kom rett fra jobb i barnevernstjenesten og en tredjedel kom fra bachelorstudiet. Den siste tredjedelen kom fra annen relevant jobb eller kategorien «annet».

13 prosent valgte å utdype under «annet». Omtrent en tredjedel av kommentarene rettet seg mot at de har valgt et integrert 5-årig løp hos UiA. En femtedel av kommentarene utdypet relevant arbeidserfaring, hvor noen beskrev en bred og mangeårig erfaring i tjenesten kombinert med annet sosialfaglig arbeid. Tre stykker kommenterer at de ikke har noen erfaring og et par respondenter nevner at de har hatt en annen jobb.

3.1.3.1 Begynte på masterstudiet rett etter bachelorstudium

Studentene som svarte at de begynte på masterstudiet rett etter bachelorstudiet fikk spørsmål om de jobbet i barnevernstjenesten under studiene. Svarene er presentert prosentvis i Figur 5.

Figur 5. Jobbet i barnevernstjenesten under studiene - studenter rett fra bachelor (n = 81).

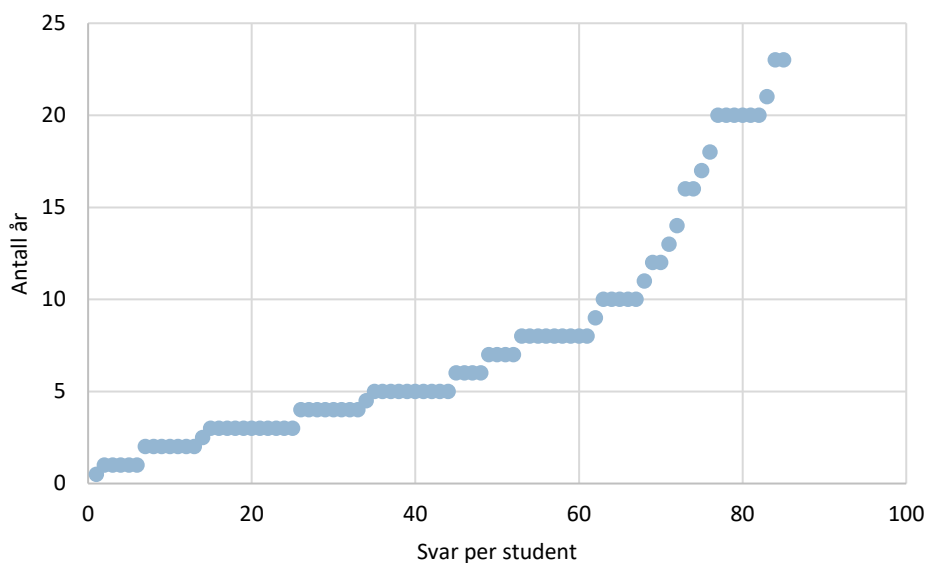

Av respondentene som begynte på masteren rett fra en bachelor, var det 11 prosent som jobbet i barnevernstjenesten ved siden av bachelorstudiene og 25 prosent som jobbet i barnevernstjenesten ved siden av masterstudiene. Andelen som jobbet i tjenesten under masterstudiene er mer enn dobbelt så høy under masterstudiet sammenlignet med under bachelorstudiene. Respondentene er kun spurt om de jobbet i barnevernstjenesten, så de det kan være flere som er i andre jobber utover det.

3.1.3.2 Begynte på masterstudiet etter å ha jobbet i barnevernstjenesten

I det følgende presenteres svar fra studentene som har svart at de jobbet i barnevernstjenesten før de startet på masterstudiet. De fikk spørsmål om hvor lenge de hadde jobbet i barnevernstjenesten før de begynte på masterstudiet. I Figur 6 er svarene fremstilt i et punktdiagram, der hvert punkt utgjør en respondents svar.

Figur 6. Antall år jobbet i barnevernet (n = 85).

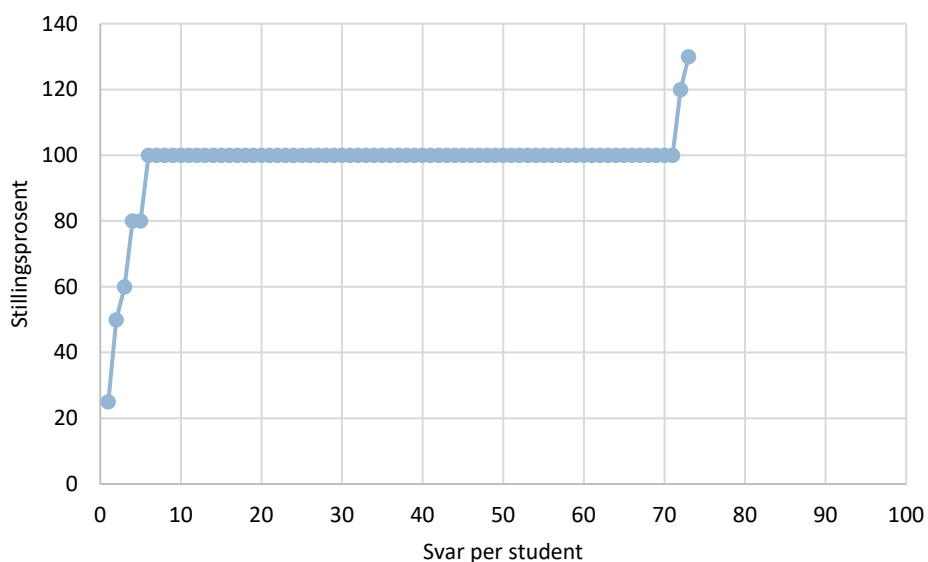

I Figur 6 ser vi at hvor lenge de hadde jobbet varierte fra et halvt år til 23 år. I gjennomsnitt hadde respondentene jobbet 7,5 år i barnevernstjenesten før de startet på masterstudiet.

Videre fikk respondentene som svarte at de jobbet i barnevernstjenesten spørsmål om de arbeidet i tjenesten under masterstudiene. De aller fleste, 86 prosent, av de som hadde jobbet i barnevernstjenesten før studiet, jobbet også i barnevernstjenesten under studiet.

Respondentene ble også bedt om å oppgi stillingsprosenten de hadde under masterstudiene. I Figur 7 ser vi stillingsprosenten presentert i et punktdiagram.

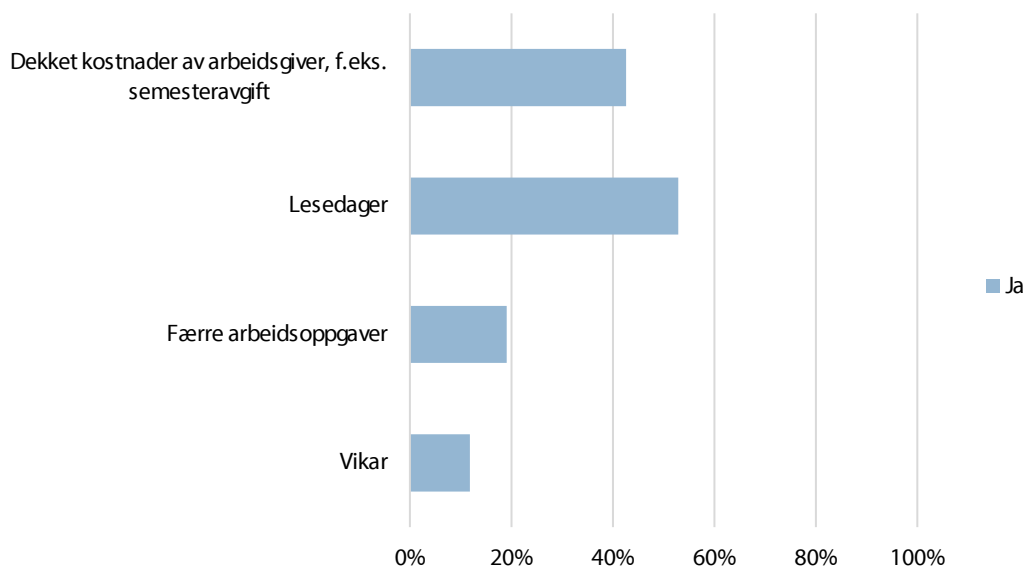
Figur 7. Studentenes stillingsprosent under masterstudiene (n = 73).

De som jobbet i tjenesten under studiet, jobbet i snitt i en 98 prosent stilling. Stillingsprosenten som er oppgitt varierer mellom en stillingsprosent på 25 prosent og 130 prosent. 93 prosent av disse jobbet i en 100 prosent stilling eller mer.

Respondentene som jobbet i barnevernet under mastergraden fikk spørsmål om hva slags tilrettelegging de fikk fra arbeidsgiver. Svarene er presentert i Figur 8¹¹.

Figur 8. Studentenes tilrettelegging fra arbeidsgiver (n = 68).

Over halvparten av respondentene oppga å få tilrettelegging i form av lesedager. I overkant av 40 prosent fikk dekket kostnader i forbindelse med studiene. Færre opplevde at arbeidsgiver reduserte arbeidsmengden, 19 prosent fikk færre arbeidsoppgaver og kun 12 prosent fikk vikar. Dette viser at til tross for at studentene jobbet mye ved siden av masterstudiene, fikk de lite tilrettelegging fra arbeidsgiver.

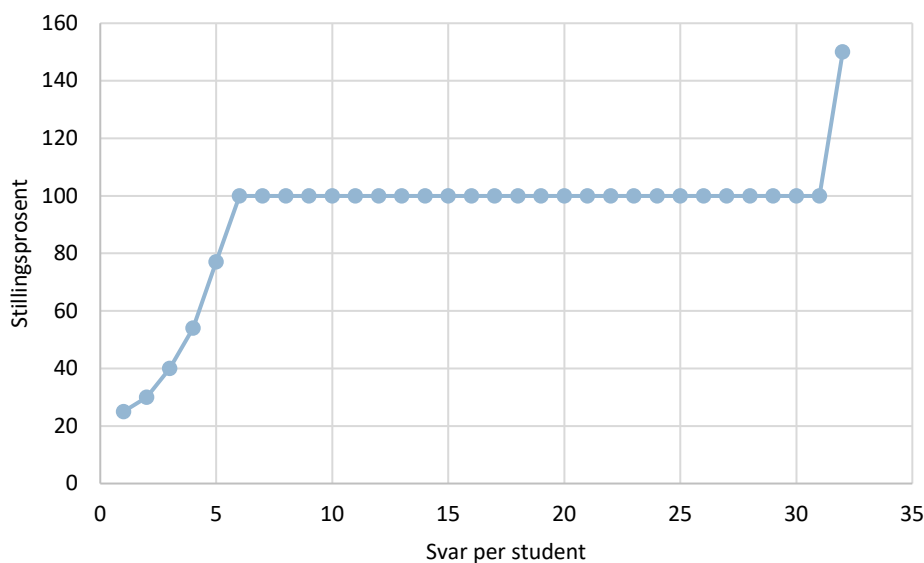
3.1.3.3 Begynte på masterstudiet etter å ha hatt annen relevant jobb

Respondentene som svarte at de hadde annet relevant arbeid før de startet på masterstudiet fikk spørsmål om de jobbet og hvor mye de jobbet under masterstudiet. En stor andel, 80 prosent, sa at de fortsatte denne jobben etter at de begynte på masterstudiet.

Disse respondentene fikk også spørsmål om hva slags stillingsprosent de hadde mens de holdt på med masterstudiet. Svarene er presentert i Figur 9.

¹¹ Kun de som huket av på «Ja», og ikke de som kun skrev inn stillingsprosent, ble rutet videre til dette spørsmålet, noe som kan forklare det lave antallet respondenter her.

Figur 9. Studentenes stillingsprosent under masterstudiet (n = 32).

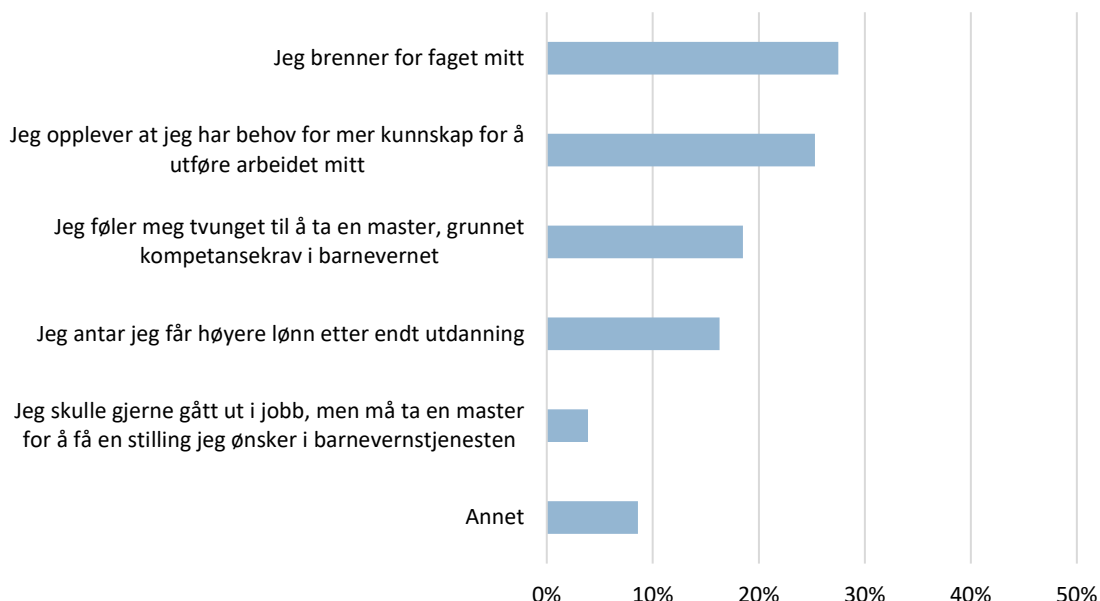

Studentene med annen relevant jobb under studiet jobbet i snitt i en 93 prosent stilling. Stillingsprosenten som studentene har angitt varierer mellom 25 prosent og 150 prosent. 84 prosent av disse jobbet i en 100 prosent stilling eller mer.

3.2 Motivasjon for masterstudiet

Vi har allerede sett at studentene både jobber mye og får lite tilrettelegging. Vi ønsket også å spørre om hva deres motivasjon for å velge masterstudiet var, da også med tanke på at det var innført et kompetansekrav i barnevernstjenesten i denne perioden. Vi ba studentene velge den viktigste motivasjonsgrunnen, og de kunne således kun velge ett svaralternativ. Figur 10 viser prosentandelen som har valgt hvert enkelt svaralternativ.

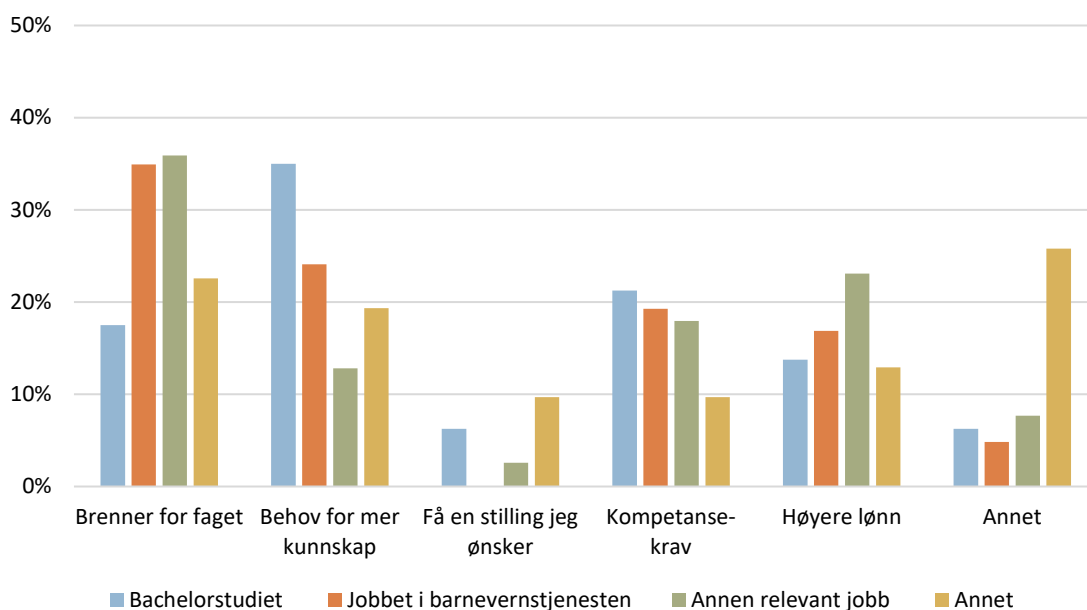
Figur 10. Studentenes motivasjon for å starte på masterstudiet (n = 233).

Flest respondenter har svart at motivasjonen for å starte på studiet var personlig engasjement i faget (28 prosent), etterfulgt av et opplevd behov for mer kunnskap i sitt arbeid (25 prosent). En del oppga ytre krav, som kompetansekrav i barnevernet (19 prosent) eller forventning om høyere lønn (16 prosent), mens færre viste til behov for mastergrad for å oppnå ønsket stilling etter utdanningen.

I Figur 11 ser vi motivasjonsfaktorene fordelt prosentvis ut fra hvilken bakgrunn studentene hadde.

Figur 11. Studentenes motivasjon for studiet ut fra bakgrunn (n = 233).

Over en tredjedel av studentene med arbeidserfaring fra barnevernstjenesten eller annen relevant jobb oppga personlig interesse for faget som motivasjon. Blant de med annen bakgrunn, svarte 22 prosent det samme, mens blant de som kom rett fra bachelor, oppga 15 prosent det samme.

Av de som kommer rett fra bachelorstudiet, var behovet for mer kunnskap en viktig motivasjonsfaktor - over en tredjedel svarte dette. Nesten 25 prosent av studentene som jobbet i barnevernstjenesten har svart det samme, mens kun litt over ti prosent av de som har en annen relevant jobb har svart behov for mer kunnskap. Ved denne motivasjonsfaktoren ser vi tydeligere forskjeller mellom de som jobbet i barnevernstjenesten og de med annen relevant arbeidserfaring, enn ved forrige motivasjonsfaktor, nemlig engasjement.

Få respondenter har oppgitt ønsket om å oppnå en bestemt stilling etter utdanning som motivasjon. Ti prosent av de med annen bakgrunn svarte dette. Blant de som kommer fra bachelorstudiet er det bare litt over fem prosent, og under fem prosent av de med annen relevant jobb. Ingen som jobbet i barnevernstjenesten, har svart dette som motivasjon, noe som kanskje indikerer at de allerede har den jobben de ønsket jobb i barnevernet.

Rundt 20 prosent av de som kommer rett fra bachelorstudiet og de som har hatt jobb i barnevernstjenesten eller annen relevant jobb oppgir kompetansekrav som en grunn til at de startet på masterstudiet. Kun 10 prosent av de med annen bakgrunn har svart det samme, noe som kan være forståelig da de ikke hadde en stilling som var påvirket av kravene i barnevernet på det tidspunktet.

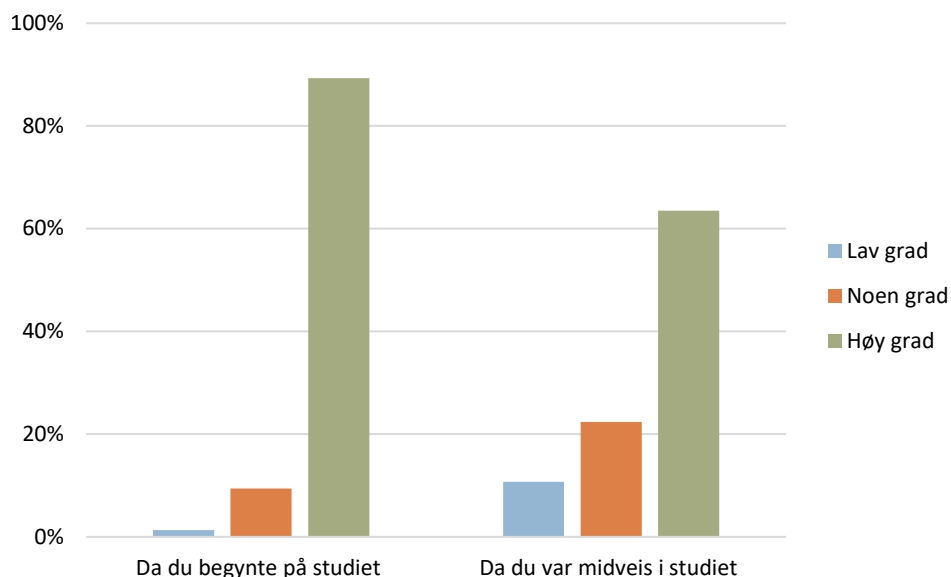
Litt over 20 prosent av respondentene som har hatt en annen relevant jobb har svart at en del av motivasjonen var høyere lønn. 17 prosent av de som kom fra jobb i barnevernstjenesten og rundt 13 prosent av de som kom fra bachelorstudiet eller annen bakgrunn har svart det samme.

Blant respondentene som oppga «annet» som motivasjon for å starte på masterstudiet, var det 21 studenter som valgte å utdype sitt svar. Litt under halvparten av disse fortalte at de ønsker flere jobbmuligheter etter endt utdanning. De fleste nevnte likevel at det er sammensatte grunner til de valgte å starte på masterprogrammet. 28 prosent fremhevet at de tar master for faglig utvikling og like mange nevner lønn som motivasjon. Det er også en andel som nevnte at de ikke tok et bevisst valg ved å ta en master siden de går integrert master ved UiA.

Figur 12 presenterer spørsmål om hvor motivert studentene var for å fullføre masterstudiet i sin helhet.¹²

¹² Kategoriene «i svært liten grad» og «i liten grad» slått sammen til «lav grad», og «i svært stor grad» og «i stor grad» slått sammen til «høy». Denne inndelingen vil gjelde for flere figurer.

Figur 12. Studentenes motivasjon for å fullføre studiet (n = 233).

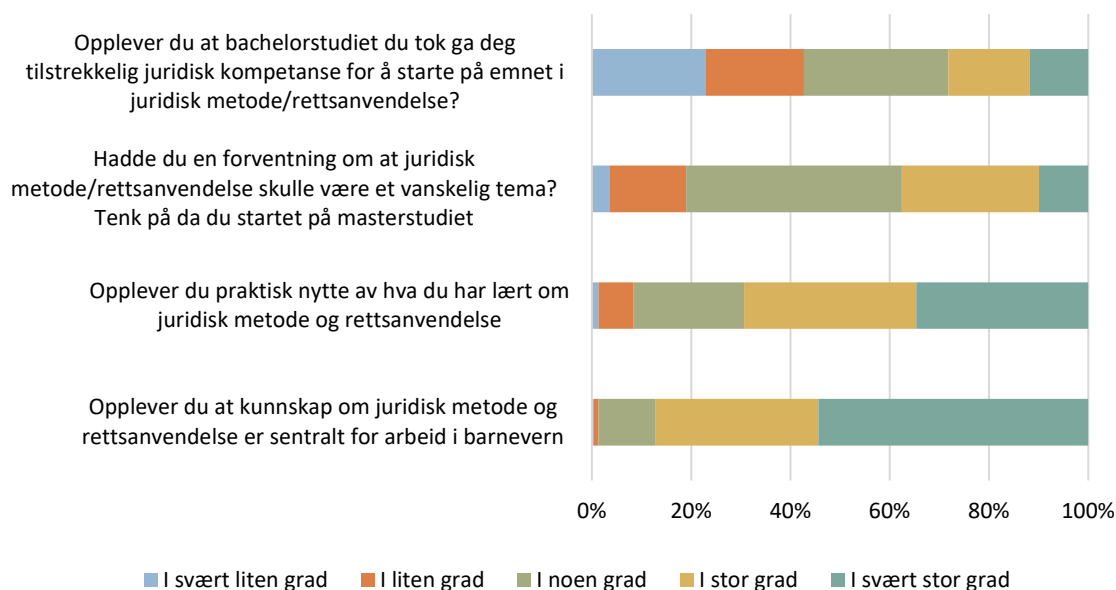

Vi ser at 9 av 10 i høy grad var motivert da de startet på studiet, mens over 9 prosent i noen grad var motivert og kun litt over én prosent i liten grad var motivert på samme tidspunkt. Midtveis i studiet ser vi imidlertid at motivasjonen for å fullføre studiet har falt for flere.

3.3 Forkunnskaper og forventninger

Studentenes forkunnskaper, hva slags forventninger de hadde og hvor nyttig de synes juridisk metode og rettsanvendelse er i barnevernet ble også undersøkt. I Figur 13 ser vi svarprosenten på spørsmålene som tar for seg denne tematikken.

Figur 13. Studentenes forkunnskaper, forventninger og nytte (n = 213, 221, 225, 128).

Flere av studentene vurderte at de ikke hadde tilstrekkelig juridisk kompetanse fra bachelorstudiene. Her ser vi en påfallende stor variasjon i svarene, sammenlignet med resten av spørsmålsbatteriet. Flesteparten (43 prosent) svarte at bachelorstudiet i lav grad gav tilstrekkelig juridisk kompetanse for å starte på emnet i juridisk metode, mens 29 prosent svarte i noen grad, og 28 prosent svarte i høy grad.¹³ Når vi kontrollerte for om det var forskjell mellom de som hadde bachelor i barnevern og de som hadde annen bachelor-bakgrunn, var det en ubetydelig forskjell i prosentandelen som svarte at de i lav grad hadde tilstrekkelig juridisk kompetanse for å starte på emnet i juridisk metode.

63 studenter valgte å utdype svaret sitt knyttet til tilstrekkelig juridisk kompetanse fra bachelorstudiet. Utsagnene nedenfor tar for seg tematikken som gikk igjen i svarene til studentene.

I underkant av halvparten av de som kommenterte hva som opplevdes som nyttig fra bachelorgraden, forteller om nytten av å lære om materiell rett som for eksempel barnevernsloven og forvaltningsloven.

Generelt om saksbehandlingsregler og hvordan praksis fungerer. Mangler de mer komplekse problemstillingene. Skulle ønske jeg var enda tryggere juridisk etter bachelor og lærte mer om hvordan anvende det også muntlig med familier. Men dette kommer fort i jobb også.

En andel fremhevet at de lærte grunnleggende juridisk metode på bachelornivå, mens andre kommenterer at de savnet en forståelse av den juridiske metoden fra bachelorgraden sin. Noen få trakk også fram ekstra gode undervisere, skrivetrening og evnen til refleksjon som nyttig.

Foreleser på bachelor var utrolig dyktig og veldig streng, som tvang oss til å forstå og benytte juridisk metode på korrekt vis. Dette gjorde at når jeg kom på masterstudiet visste jeg allerede hvordan man skal skrive en juridisk tekst og hvordan man skal gå frem for å tolke lovteksten.

På bachelorstudiet hadde vi generell gjennomgang av tolkning og forståelse av lovteksten, mens i emnet om juridisk metode og rettsanvendelse lærte vi å bruke lovverket i avgjørelser. Veldig fornøyd med fremgangsmåten i emnet, mindre fornøyd på bacheloren.

Trengte erfaring fra praksis for å få mer utbytte av opplæring i juridisk metode.

Studentene fikk også spørsmål om de hadde en forventning om at emnet skulle være vanskelig. Resultatene viser at 19 prosent svarte i lav grad, mens flesteparten (43 prosent) svarte i noen grad. Videre svarte 38 prosent i høy grad.

¹³ Kategoriene «I svært stor grad» og «I stor grad» være sammenslått, og «I svært liten grad» og «I liten grad» vil være sammenslått. «I noen grad» presenteres som den er.

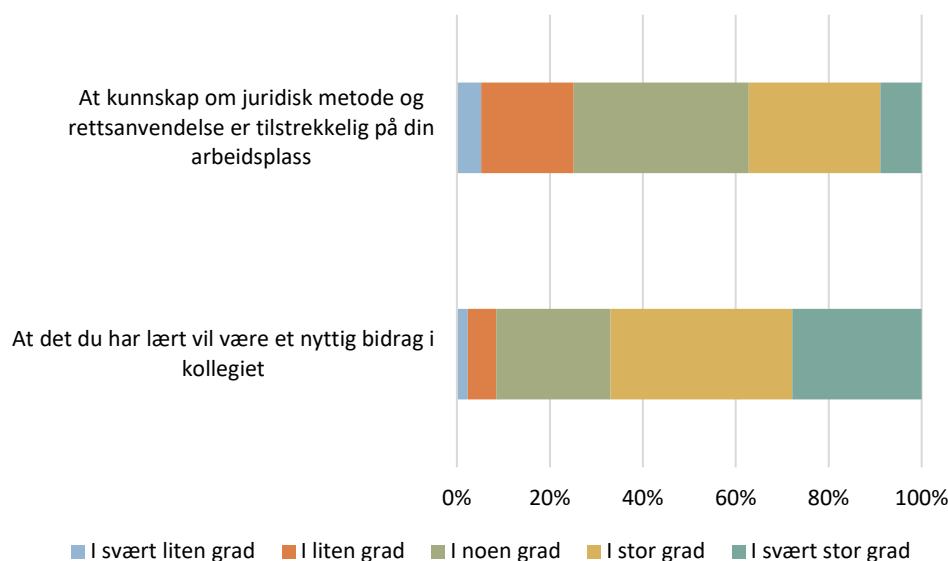
De to sistnevnte spørsmålene i Figur 13, som handlet om relevansen av juridisk metode i barnevernet, har flere svart i høy grad. Det var kun 8 prosent som svarte lav på spørsmålet om de opplevde praktisk nytte av det de lærte om juridisk metode og rettsanvendelse. 22 prosent svarte i noen grad, mens hele 69 prosent svarte i høy grad. Mange så altså praktisk nytte av det de lærte på emnet.

Omtrent 1 prosent mente at kunnskap om juridisk metode og rettsanvendelse i liten grad er viktig for barnevernsarbeid. Så mange som 87 prosent svarte at de i stor grad opplever at kunnskap om juridisk metode og rettsanvendelse er sentralt for arbeidet i barnevernet, mens kun 11 prosent svarte i middels grad. De aller fleste svarte at de opplevde praktisk nytte av det de lærte i emnet. Sammenligner vi de to siste spørsmålene ser vi at studentene svarte positivt, men vi ser også at det er forskjell i hvor viktig studentene anså faget og hva de opplevde å ha lært.

3.4 Nytte på arbeidsplassen

Når det gjelder studentenes opplevelse av nytten av juridisk metode og rettsanvendelse på arbeidsplassen sin, ser vi også her varierte svar. Svarene er viktige for å forstå studentenes opplevelse av relevansen av den juridiske kompetansen de skal lære i emnet. De ble spurt om hvordan de opplevde følgende utsagn, som er presentert prosentvis i Figur 14.

Figur 14. Studentenes opplevelse av juridisk kompetanse på arbeidsplassen (n = 191, 212).

I Figur 14 ser vi at 37 prosent i høy grad opplevde at kunnskap om juridisk metode og rettsanvendelse var tilstrekkelig på deres arbeidsplass, mens 31 prosent svarte i noen grad og 25 prosent svarte i lav grad. Mange studenter mente arbeidsplassen manglet juridisk kompetanse, noe som understreker behovet for juridisk metode og rettsanvendelse i barnevernutdanningen.

Flertallet av respondentene mente at kunnskapen de har tilegnet seg i emnet vil være nyttig i kollegiet. Hele 67 prosent har svart i høy grad, mens 24 prosent har svart i noen grad. Bare 8,5 prosent har svart i lav grad på spørsmålet. Dette indikerer at et betydelig antall studenter har hatt god nytte av den juridiske kompetansen de har tilegnet seg i emnet når de skal jobbe i barnevernsfeltet.

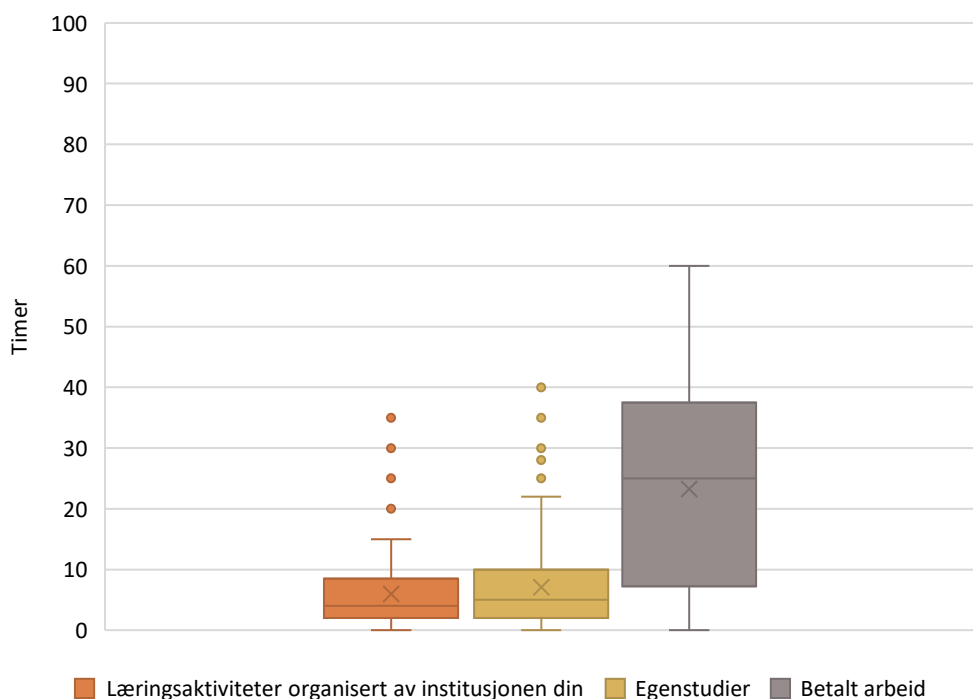
4 Undervisning

I dette kapitlet ser vi på studentenes opplevelse av undervisningen. Vi skal se på studentenes tidsbruk, opplevd læringsutbytte og de faglige ansattes undervisningsopplegg. I tillegg har vi stilt spørsmål om deres erfaringer med ulike undervisningstilbud, og refleksjoner rundt undervisning i dette emnet.

4.1 Tidsbruk

Studentene ble bedt om å anslå hvor mange timer per uke de brukte i gjennomsnitt, (ferier ikke medregnet), på «læringsaktiviteter organisert av institusjonen din knyttet til juridisk metode/rettsanvendelse (inkludert all undervisning, veiledning, seminar etc.)», «egenstudier knyttet til juridisk metode/rettsanvendelse (lese pensum, gjøre oppgaver, egeninitierte kollokvier og grupper)» og «betalt arbeid». I Figur 15 presenteres et boksplott som viser ukentlig gjennomsnittstidsbruk blant studentene. De fargede boksene representerer de midterste 50 prosent av svarene, mens strekene sier hvor de resterende ligger. Prikkene er noen enkelt svar som skiller seg fra resten av svarene. Streken i boksen viser median.

Figur 15. Studentenes tidsbruk per uke (n = 205).¹⁴

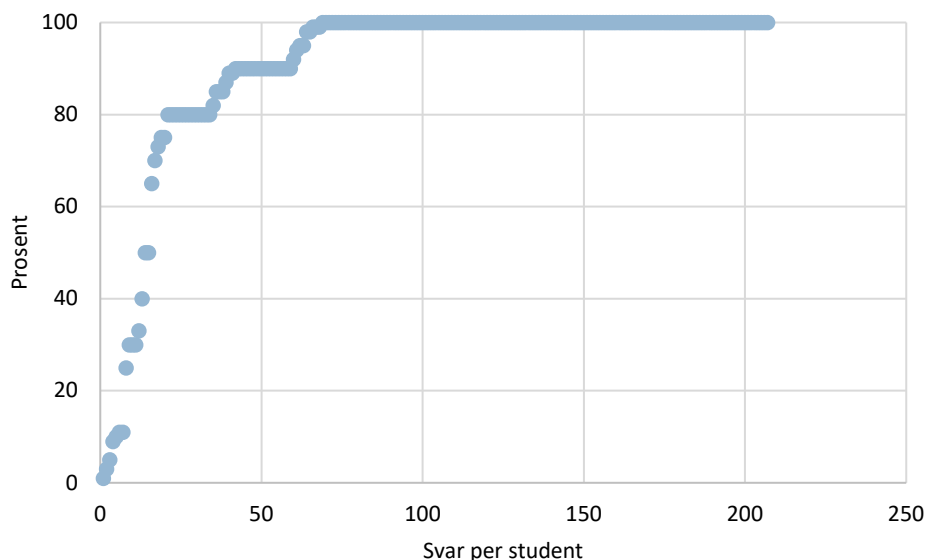
I gjennomsnitt brukte studentene 6 timer på læringsaktiviteter organisert av institusjonen knyttet til juridisk metode og rettsanvendelse, 7 timer på egenstudier knyttet til juridisk metode og rettsanvendelse og 23 timer på betalt arbeid per uke. I gjennomsnitt tilsvarer dette omtrent en vanlig arbeidsuke på 36 timer, og da er studier i andre emner og temaer ikke inkludert. Når vi ser dette i lys av at så stor andel av studenter har rapportert at de

¹⁴ Svar fra 3 respondenter som hadde svart svært høye tall: 250 timer på organisert utdanning og 100 timer betalt arbeid, er ekskludert. I tillegg er 2 respondenter som ikke hadde svart på alle tre ekskludert.

jobber i 100 prosent-stillinger, kan det tyde på at mange studenter har hatt en høy arbeidsbelastning med arbeid og studier i løpet av uka.

Figur 16 presenterer hvordan studentenes egenrapporterte deltakelse i undervisning fordeler seg i prosent.

Figur 16. Studentenes deltagelse i organisert undervisning i prosent (n = 207).

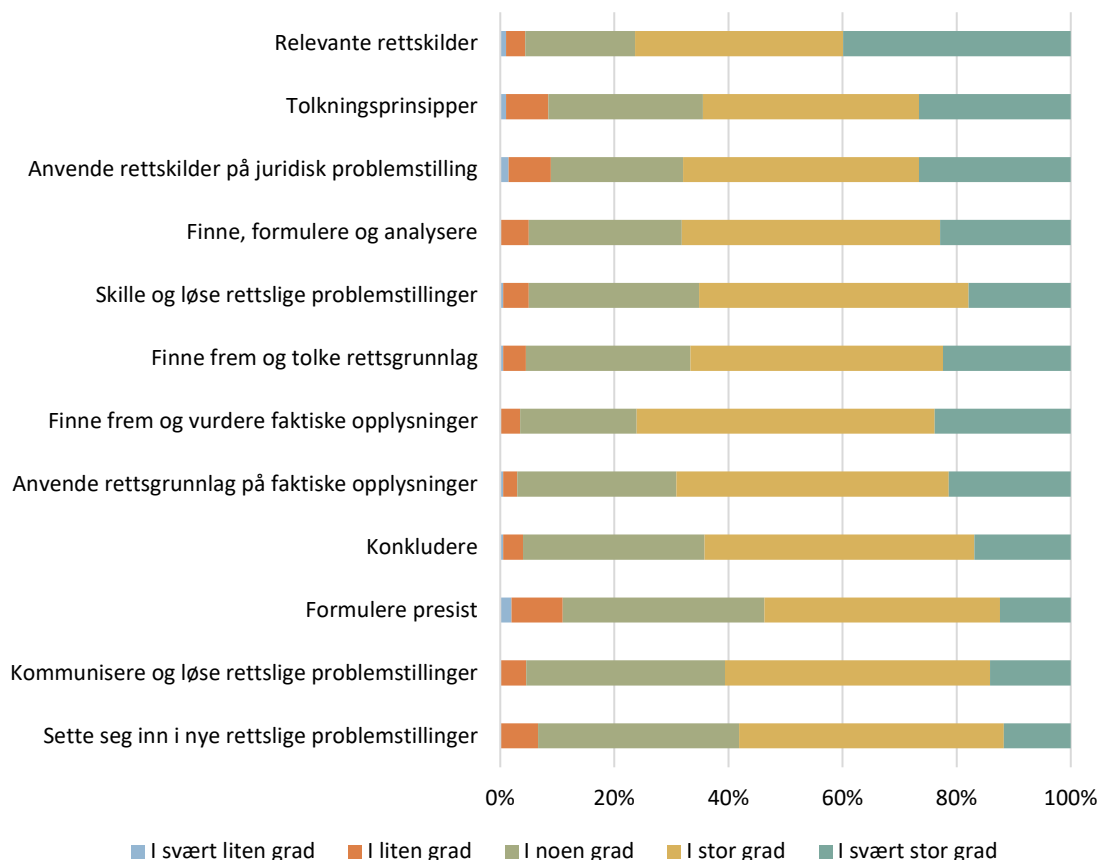
I gjennomsnitt rapporterer studentene at de deltok i 91 prosent av den tilbudte organiserte undervisningen knyttet til juridisk metode og rettsanvendelse. Vi ser at hovedvekten av studentene dermed i stor grad deltok i undervisningen, og at noen få studenter fortalte at de deltok i mindre grad.

4.2 Læringsutbyttebeskrivelse

Studentene ble bedt om å vurdere sitt eget læringsutbytte ut fra læringsutbyttebeskrivelsene som foreligger på NOKUTs nettsider.¹⁵ I Figur 17 er svarene fremstilt prosentvis og med forkortede variabelnavn.

¹⁵ Læringsutbyttebeskrivelser og faginnhold <https://www.nokut.no/utdanningskvalitet/nasjonal-deleksamen/nasjonal-deleksamen-for-barnevern/#relatert>

Figur 17. Studentenes kunnskap om læringsutbyttebeskrivelsene (n = 196-203, se vedlegg for n per spørsmål).

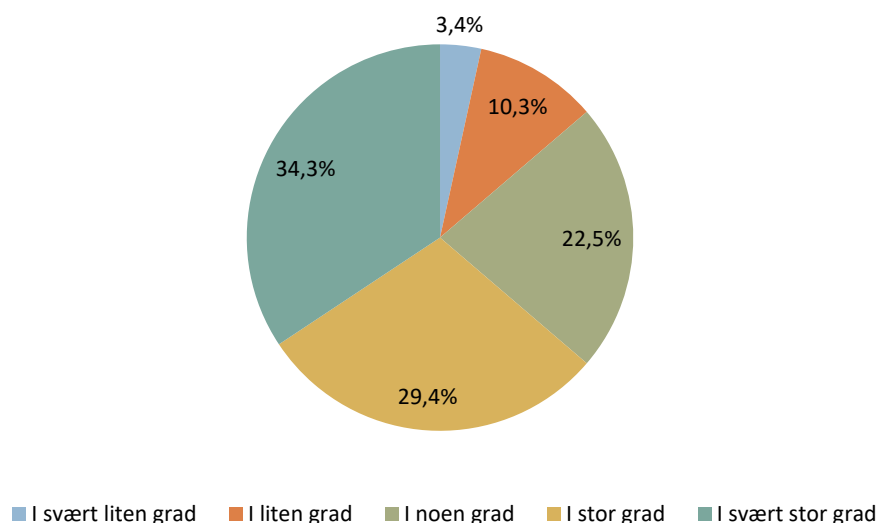
Overordnet finner vi at store deler av studentene selv vurderer at de har fått høyt læringsutbytte. Hvis vi inkluderer de som har svart i noen grad, så mener det store flertallet at de har fått kunnskap om alle punktene i læringsutbyttebeskrivelsene. Hele 76 prosent av studentene mente at de i høy grad kunne finne frem til relevante rettskilder, og finne frem og vurdere faktiske opplysninger i saken. Videre mente 69 prosent av studentene at de i høy grad kunne anvende det rettslige grunnlaget på relevante faktiske opplysninger i saken. 64 prosent av studentene mener at de i høy grad kunne konkludere, og 54 prosent mener at de i høy grad kunne formulere seg presist. 61 prosent av studentene mente at de i høy grad kunne kommunisere barnevernsrettslige problemstillinger og løse disse muntlig og skriftlig. 58 prosent av studentene mente at de i høy grad kunne sette seg inn i nyoppståtte rettslige problemstillinger på barnevernsfeltet.

Overordnet vurderte studentene at de har et godt læringsutbytte i emnet. Studentene vurderte selv at de i størst grad har fått kunnskap om «hvilke rettskilder som er relevante for å løse ulike barnevernsrettslige spørsmål», og at de kunne «finne frem til og vurdere hva som er relevante faktiske opplysninger i saken». «Å formulere seg presist» er det flest av respondentene vurderte at de har svakt læringsutbytte i.

4.3 Opplevelse av undervisningen og de faglige ansatte

Studentene ble bedt om å vurdere i hvilken grad undervisningen var nyttig for å lære juridisk metode og rettsanvendelse. I Figur 18 presenteres svarene prosentvis.

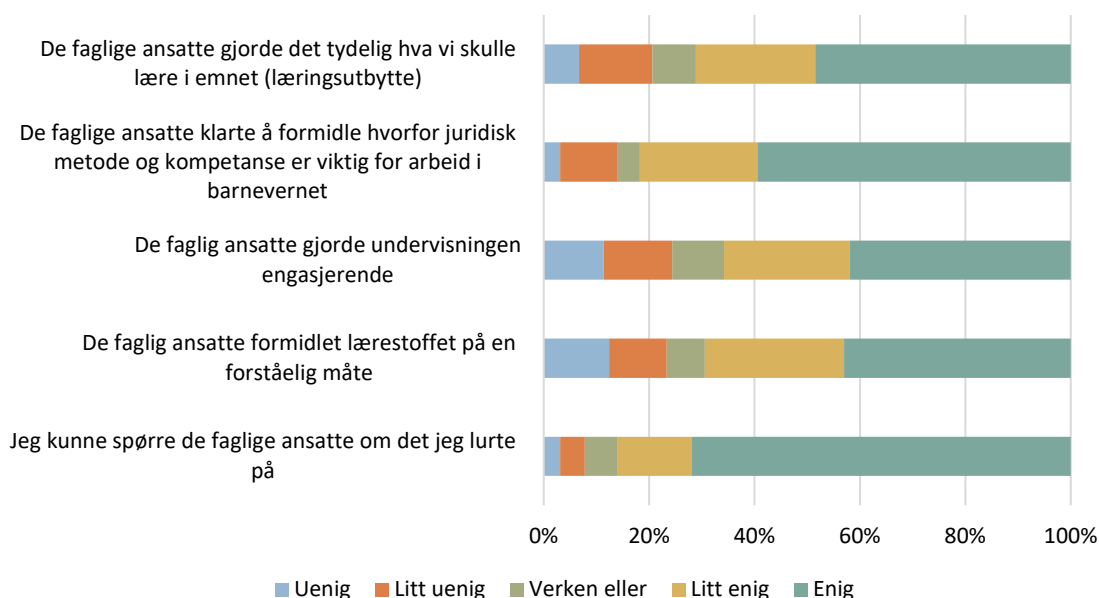
Figur 18. Studentenes svar på spørsmålet «Var undervisningen nyttig for å lære seg juridisk metode/rettsanvendelse?» (n = 204).

64 prosent mente at undervisningen i høy grad var nyttig, mens 29 prosent mente den i noen grad var nyttig og 14 prosent mente den i lav grad var nyttig. En liten andel syntes ikke at undervisningen var nyttig for å lære juridisk metode. Mer om hva som kan ligge i disse tallene blir presentert nedenfor.

I Figur 19 har studentene tatt stilling til ulike påstander knyttet til sin opplevelse av de faglig ansatte. Svarene er presentert prosentvis. I teksten vil vi slå sammen de som har svart enig og litt enig, samt slå sammen litt uenig og uenig.

Figur 19. Studentenes opplevelse av de faglige ansatte (n = 192-194, se vedlegg for n per spørsmål).

72 prosent mente at de faglige ansatte gjorde det tydelig hva de skulle lære i emnet (læringsutbytte), mens det var 21 prosent som mente at de ikke gjorde det tydelig.

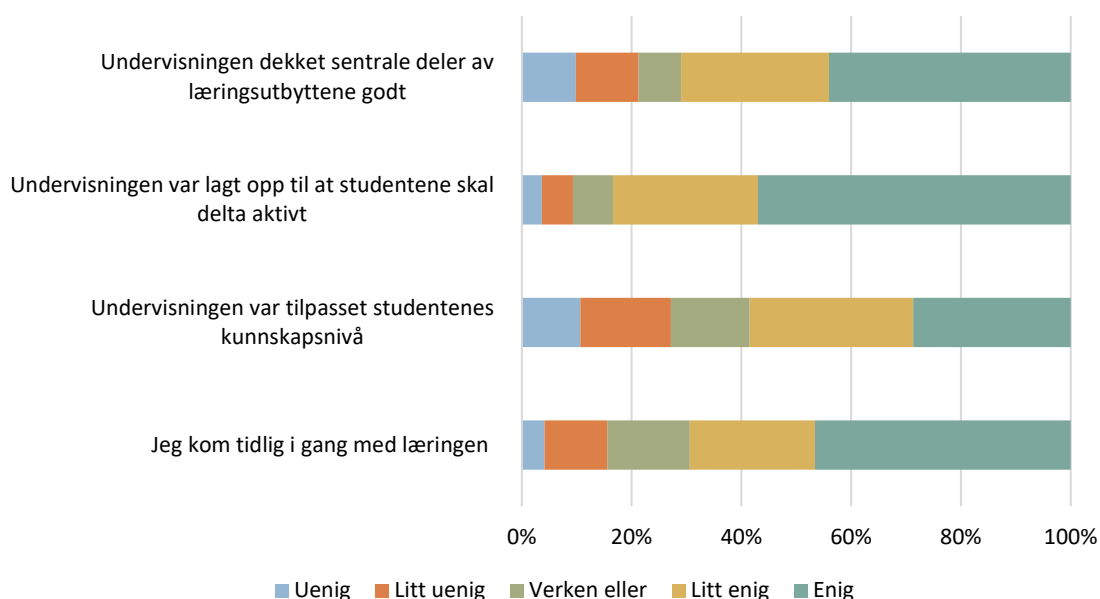
Videre var det 82 prosent som mente at de faglige ansatte klarte å formidle hvorfor juridisk metode og kompetanse er viktig for arbeid i barnevernet, mens 14 prosent mente de ikke fikk formidlet dette. Det tyder på at et stort flertall mente at de faglige ansatte lykkes i å formidle både hva studentene skal lære i emnet og hvorfor emnet er viktig.

To tredjedeler av studentene opplevde undervisningen som engasjerende, mens en fjerdedel av studentene gir tilbakemelding på at de ikke opplevde undervisningen som engasjerende.

69 prosent av studentene var enig i at lærestoffet ble formidlet på en forståelig måte, mens 23 prosent mente at lærestoffet ikke ble det. Hele 86 prosent sa at de kunne spørre de faglige ansatte om det de lurte på. Det viser at de aller fleste opplevde at stoffet ble formidlet på en god måte og at de faglige ansatte var tilgjengelige og behjelpelige med å svare på spørsmål.

Studentene fikk også spørsmål knyttet til selve undervisningen i rettsanvendelse og juridisk metode. I Figur 20 er svarene presentert prosentvis.

Figur 20. Studentenes opplevelse av undervisningen i rettsanvendelse (n = 188-193, se vedlegg for n per spørsmål).

På spørsmålene i Figur 20, ser vi at 71 prosent av studentene opplevde at undervisningen dekket sentrale deler av læringsutbyttene godt, mens 21 prosent mente den ikke gjorde det. Videre mente 83 prosent av studentene at undervisningen var lagt opp til at studentene skulle delta aktivt, og bare 9 prosent har svart at den ikke gjort det. Flertallet av studentene opplevde dermed at undervisningen var relevant og at undervisningen var interaktiv.

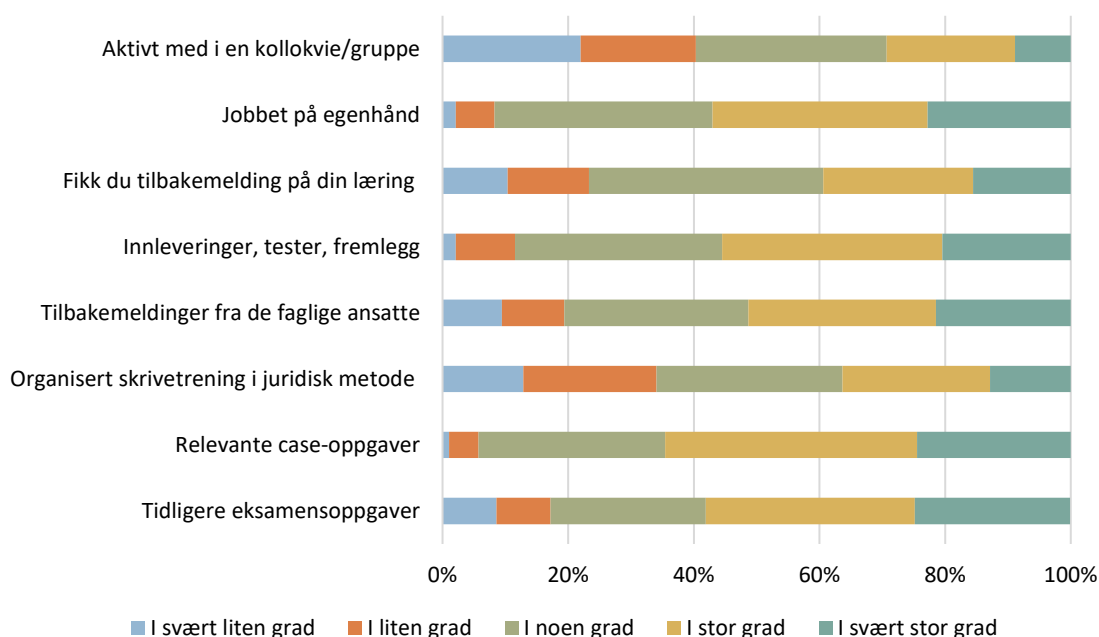
59 prosent mente at undervisningen var tilpasset studentenes kunnskapsnivå, 27 prosent av studentene gav uttrykk for at undervisningen ikke var tilpasset studentenes kunnskapsnivå, mens 14 prosent har svart verken eller. Dette er den høyeste andelen studenter som har svart uenig på noen av spørsmålene i Figur 20, og viser at omtrent én av tre mener undervisningen ikke er tilpasset deres nivå. 69 prosent av studentene sa at de

kom tidlig i gang med læringen, mens 15 prosent svarte at de ikke gjorde det. Omtrent to tredjedeler mente dermed selv at de kom tidlig i gang med sin egen læring.

4.4 Undervisningstilbud og nytte

Studentene ble bedt om å vurdere undervisningstilbudet de hadde fått og opplevd nytte av dette. I Figur 21 presenteres svar prosentvis knyttet til studentenes vurdering av hvilken grad de fikk erfaring med ulike faglige aktiviteter.

Figur 21. Studentenes tilbud og erfaring med faglige aktiviteter (n = 193-179, se vedlegg for n per spørsmål).

Den aktiviteten flest har fått erfaring med er relevante case-oppgaver, hvor 65 prosent svarer i høy grad. Videre svarer 58 prosent i høy grad at de fikk erfaring med å jobbe med tidligere eksamensoppgaver. Studentene opplevde selv at det i litt lavere grad ble organisert skrive trening i juridisk metode; da 36 prosent svarte i høy grad og 30 prosent svarte i noen grad.

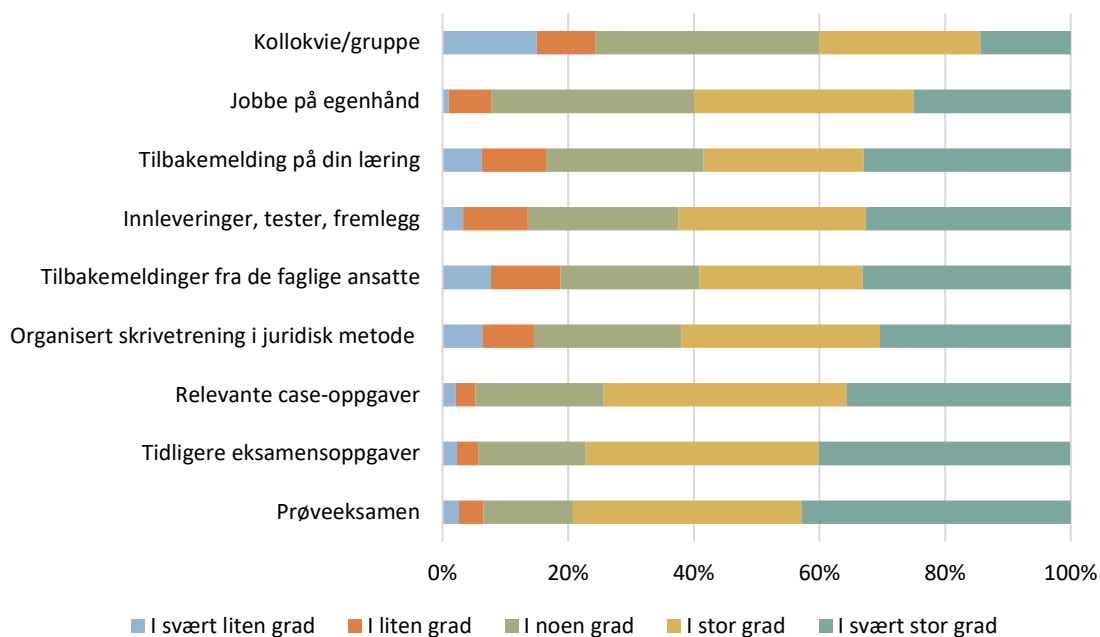
Når det gjelder obligatoriske eller frivillige innleveringer, tester, fremlegg, etc., var det 56 prosent som svarte at de i høy grad hadde fått erfaring med dette og 33 prosent som svarte i noen grad. På spørsmålet om tilbakemeldinger fra de faglige ansatte på innleveringer, svarte 51 prosent at de i høy grad fikk dette, og 29 prosent svarte i noen grad. På spørsmålet om studentene fikk tilbakemelding på sin læring underveis i semesteret, svarte 39 prosent i høy grad og 37 prosent i noen grad.

På spørsmålet om studentene jobbet med juridisk metode på egenhånd utenom organisert undervisning, svarte 57 prosent i høy grad. På spørsmålet om de aktivt var med i en kollokvie eller gruppe som regelmessig arbeidet sammen, var det kun 29 prosent som opplevde dette i høy grad. Dette tyder på at studentene i større grad arbeidet med faget på egenhånd utenom organisert undervisning.

I tillegg spurte vi studentene om prøveeksamen. Av 193 studenter var det 81 (42 prosent) som oppga at de har hatt prøveeksamen i juridisk metode og rettsanvendelse. Det er dermed mange studenter som ikke har hatt prøveeksamen i emnet.

Studentene ble også stilt spørsmål ved opplevd nytte av undervisningstilbudet. Svarene er presentert prosentvis i Figur 22.

Figur 22. Studentenes opplevde nytte av ulike undervisningstilbud (n = 192-158, se vedlegg for n per spørsmål).

79 prosent av de som har hatt prøveeksamen har svart at dette i høy grad var nyttig, og dette er dermed den aktiviteten som ble vurdert av studentene som den mest nyttige. Dette tyder på at de fleste av de som har fått tilbud om prøveeksamen opplever denne som et nyttig for læring. Likevel er det verdt å merke seg at kun 81 studenter oppga at de hadde hatt erfaring med dette. Den aktiviteten som ble vurdert av studentene som den nest mest nyttige var arbeid med tidligere eksamensoppgaver, der hele 77 prosent svarte at dette i høy grad var nyttig. Like bak vurderte 70 prosent av studentene at erfaring med relevante case-oppgaver i høy grad var nyttig.

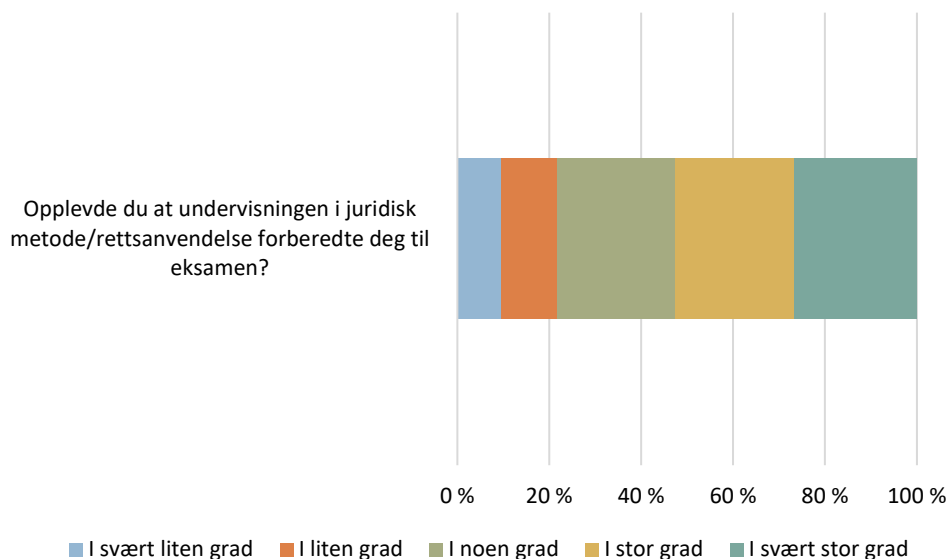
63 prosent mente at obligatoriske eller frivillige innleveringer, tester, fremlegg, etc., var nyttig i høy grad, mens 62 prosent mente at organisert skrivetrening i juridisk metode var nyttig i høy grad. Av de som jobbet med juridisk metode på egenhånd, utenom organisert undervisning, mente 60 prosent at dette var nyttig i høy grad. Både når det gjelder tilbakemeldinger fra de faglige ansatte på det som de leverte/fremførte, samt tilbakemelding på egen læring underveis i semesteret, vurderte 59 prosent av studentene at det var nyttig i høy grad.

Av læringsaktivitetene studentene ble spurt om å ta stilling til svarte færrest at aktiv deltagelse i en kollokvie eller gruppe som regelmessig arbeidet sammen var nyttig. 40 prosent svarte at det i stor grad var nyttig med aktiv deltakelse i kollokvie eller gruppe som regelmessig arbeider sammen. Samtidig så vi i figur 21 at det kun var under en tredjedel som i høy eller i noen grad jobbet i gruppe regelmessig.

4.4.1 Undervisningens grad av forberedelse til eksamen

Studentene ble bedt om å svare på om undervisningen i juridisk metode og rettsanvendelse forberedte dem på eksamen. I Figur 23 ser vi svarene presentert prosentvis.

Figur 23. Studentenes opplevelse av om undervisningen forberedte dem til eksamen (n = 188).

Rundt halvparten, 53 prosent, mente den gjorde det i høy grad. 26 prosent mente den gjorde det i noen grad, mens 22 prosent mente den gjorde det i lav grad. Det er altså en nokså stor andel som mente at undervisningen i liten grad forberedte dem til eksamen.

4.5 Studentenes refleksjoner rundt undervisning

4.5.1 God undervisning

Respondentene fikk spørsmål om hva de tenkte var god undervisning i juridisk metode og rettsanvendelse, for eksempel hva som gjør at de lærer best. Spørsmålet ble stilt som et fritekstspørsmål hvor studentene kunne utdype fritt.

154 studenter utdypet hva de tenker er god undervisning i rettsanvendelse. Vi ser at svarene understøtter funnene fra figur 22. Av fritekstsvarene var det over 60 prosent som fremhevet case, oppgaveløsning og skrivetrening som viktig for å lære seg juridisk metode og rettsanvendelse.

Enda større fokus på hvordan skrive og bruke juridisk metode. Trene studentene til å finne frem til riktig lovhjemler, men da må de også ha forståelse for kompleksiteten i barnevernet som fagfelt i praksis. Det som hjalp meg var å holde det enkelt. Tror det er viktig å lære strategier på det, ettersom at juridisk metode er så annerledes enn annen akademisk skriving. Jeg har nok store fordeler med å ha jobbet og vært i flere rettslige prosesser, hvor jeg har anvendt dette og sett hvordan advokater bruker denne metoden i feltet. Tror det kunne vært nyttig for studentene å få innblikk i også.

Gjerne flere obligatoriske/frivillige caseoppgaver som skal leveres inn for å få tilbakemelding. Gå gjennom tidligere eksamener. Tips og triks til hvordan markere smart i lovdata. (Deretter masse øvelse i juridisk metode gjennom case arbeid (individuelle behov kan sprike her; jeg hadde god utbytte av å jobbe alene med casen, men trengte gruppearbeidet i de første jusfagene).

Rundt 35 prosent av studentene mente det var viktig at underviser gjennomgikk caseoppgaver i plenum eller forklarte hva en besvarelse bør inneholde og/eller fremgangsmåte.

Først forklarende undervisning på juridiske prinsipper og juridisk metode. Særlig viktig å understreke og synliggjøre forskjellen mellom lovanvendelse og barnevernsfaglige vurderinger som to helt forskjellige måter å tenke på. Deretter eller samtidig en gjennomgang av casene i plenum (læreren går igjennom skritt for skritt hvordan hen ville gjort den juridiske metoden på casen).

Omtrent en fjerdedel av kommentarene nevnte tilbakemeldinger fra underviser, opplevd yrkesrelevans eller bruk av reelle eksempler i undervisningen.

En liten andel påpekte undervisernes evne til å engasjere, strukturen på undervisningen, lære fremgangsmåten i juridisk metode, gruppearbeid og/eller aktiv deltakelse i undervisningen som viktig. Kombinasjonen av tradisjonell undervisning, etterfulgt av caseoppgaver og deretter gjennomgang i plenum trekkes frem som viktig av flere av studentene.

Foreleser fikk frem hvor viktig faget var for fremtidig arbeid. Dette ga motivasjon.

Starte med innlevering tidligere. Det er når du jobber selv med å løse case du knekker koden på juridisk metode.

4.5.2 Tilbakemeldinger til institusjonen

Studentene ble stilt spørsmål om det var noe deres høyskole eller universitet kunne gjort annerledes for at de skulle ha lært mer. 140 studenter valgte å svare på dette. Svarene var ganske like som på spørsmålet ovenfor. Rundt 40 prosent savnet mer case-oppgaver og skrivetrening.

En andel ønsket generelt mer undervisning, fokus på juridisk metode og tettere oppfølging og tilbakemelding fra underviser.

Mer tid til å prate med foreleserne om det vi lurer på – mer veiledning underveis.

Ja, flere undervisningstimer, tilbakemelding fra lærer på arbeidskrav. Lært litt om alle kapitтелene i loven fremfor noen, da vi erfarte at det vi møtte på eksamen ikke stemte overens mer det vi lærte.

Generelt hatt mye mer undervisning. 5 studiepoeng er for lite for denne type eksamen, samt forventninger/krav.

Lære oss mer inngående i juridisk metode. Det som var frustrerende for min del, var at vi hadde 2-4 forelesere som alle hadde ulike meninger av hva juridisk metode er og hvordan det skal gjøres. Dette skapte forvirring hos mange, som ble usikker på hvordan det egentlig skal gjøres og hva som kreves for bestått.

Hatt mer undervisning før vi gikk løs på case oppgaver.

Vi burde hatt et emne som går bare på rettsanvendelsen. Fokus på det. Vi som tok emne på deltid hadde 3 dager samling der 2 gikk til samfunn og barnevern og 1 dag kanskje til rettsanvendelsen. Alt for litte tid! Dette gjelder som meg som ikke jobber i barnevern og har ikke noen å diskutere på jobb problemstillinger som kan dukke opp i barnevernet.

En liten andel ønsket mer vekt på eksamensforberedelser og tidligere oppstart med undervisning. Noen savner engasjerende og dyktig undervisere. Det stilles også spørsmål ved om undervisningen legges på riktig nivå og om det ikke i større grad bør tilpasses utgangspunktet studentene har.

Gjort samlingsbasert obligatorisk og kurs i hvordan bruke lovdata før emnet starter. Samt er det få studiepoeng kontra arbeidsomfang.

Det er også en liten andel fra det første barnevernsskullet som kommenterte at undervisningen bar preg av at dette var første gjennomføring og at heller ikke institusjonen var godt nok forberedt på denne eksamen.

Utfordringen var at det ikke var eksempel på eksamen da jeg var del av første kull som gjennomførte. Dette gjorde det spesielt utfordrende. Ikke skolen sin feil. Opplevde at skolen strakk seg langt i å hjelpe folk til å bestå.

4.5.3 Studentenes egenrefleksjoner

Studentene fikk spørsmål om det var noe de kunne gjort annerledes for å lære mer i emnet. Det var 126 studenter som valgte å utdype dette. 40 prosent av svarene handlet om egeninnsats og engasjement. Det blir trukket frem at de kunne brukt mer tid på å lese på egenhånd, strukturert tiden sin bedre, stilt spørsmål og vært aktiv underveis og forberedt seg mer til eksamenssituasjonen. Noen trakk også frem at de skulle startet tidligere med pensum, oppgaveløsning og diskusjoner med andre studenter. Andre kommenterte at de skulle brukt mer tid på caseoppgaveløsning og skrivetrening.

Brukt mer tid på å lære stoffet. Kommet i gang tidligere. Jobbet tett i kollokvi gruppe for å drøfte juridiske problemstillinger.

Finnet de studentene som var motiverte for å lære- det var stor forskjell i dette.

Jeg gjorde det jeg kunne begge gangene, det var det at jeg strøk som ga meg et læringsutbytte ved at jeg da skjønte hva jeg hadde gjort galt og forbedret dette til neste gang og besto.

Oppsøke medelever med tilstrekkelig kunnskap for å lære det bort til meg tidligere, slik at jeg kunne fulgt undervisningen fra begynnelsen av - og få mer utbytte av undervisningen.

Noen studenter påpekte også at de kunne gjort det bedre hvis de hadde fått bedre tilrettelegging fra studiet og/eller arbeidsgiver.

Hatt mulighet til å følge undervisningen ved at høyskolen tok på alvor at 90% av deltidsstudentene var i full jobb og må ta en master grunnet kompetansekravene.

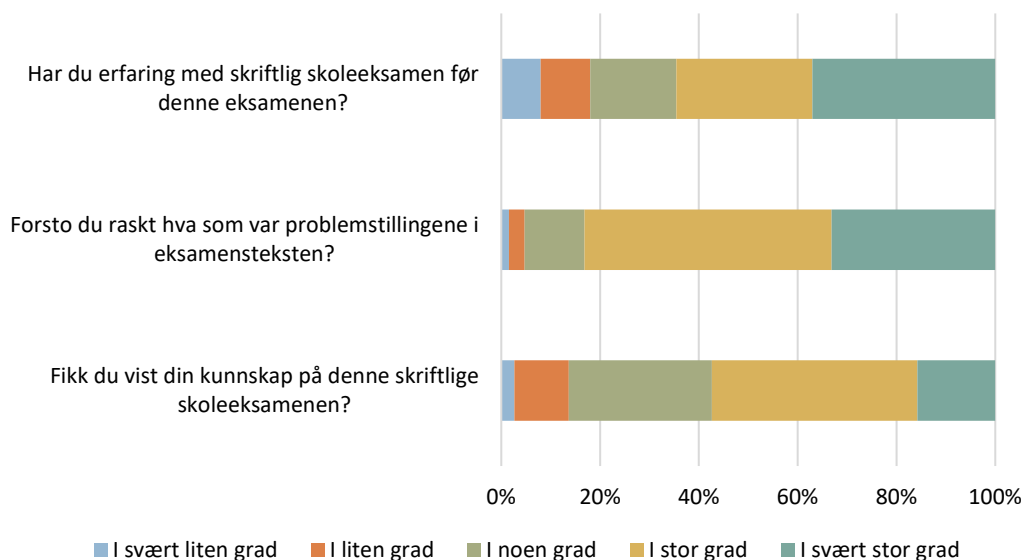
Jeg kunne selvsagt arbeidet mer med emnet. Men vanskelig når du jobber 100% ved siden av studiet.

5 Nasjonal eksamen i rettsanvendelse

5.1 Studentenes forhold til nasjonal eksamen

Respondentene fikk spørsmål om eksamenssituasjonen og eksamensteksten. Svarene er presentert prosentvis i Figur 24.

Figur 24. Studentenes opplevelser av eksamen (n = 189-190).

Vi ser at de fleste hadde erfaring med skoleeksamen fra før. 82 prosent svarte at de enten i noen grad eller i høy grad hadde erfaring med denne eksamensformen. Nesten en femtedel svarte imidlertid at de i liten eller svært liten grad hadde erfaring med denne eksamensformen. Selv om dette er en liten andel så var det hele 34 av 189 respondenter som oppga at de hadde lite erfaring med eksamensformen, og at eksamen i dette emnet dermed var deres første møte med skoleeksamen.

På de to neste spørsmålene ble studentene bedt om å tenke på dagen de tok nasjonal deleksamen (sist, hvis de hadde tatt den flere ganger). Hele 83 prosent svarte at de i høy grad raskt forsto problemstillingene i eksamensteksten, mens 12 prosent svarte «I noen grad» og kun 4,7 prosent svarte lav grad. Færre studenter opplevde at de fikk vist sin kunnskap på eksamen, nemlig 57 prosent. 28 prosent svarte «I noen grad», og 14 prosent svarte i lav grad på samme spørsmål.

5.1.1 Kommentarer om nasjonal eksamen

Studentene fikk muligheten til å skrive ned andre kommentarer de hadde til nasjonal eksamen. 89 studenter svarte på fritekstspørsmålet. Litt under halvparten av kommentarene omhandlet mer tid på eksamen. Disse studentene fremhevet at 4 timer er

for lite tid for et så omfattende eksamenssett, og at de ble stresset og ikke fikk ferdigstilt svarene sine før de måtte levere.¹⁶

Rundt 30 prosent av de svarende argumenterte for at skoleeksamen er krevende og at de ønsker en annen eksamensform. Flere av disse kommentarene tok for seg at dette var en kunstig og stressende situasjon som ikke gjenspeiler virkeligheten de møter i barnevernet. De studentene som foreslo en annen eksamensform, foreslo hjemmeeksamen av ulikt omfang.

Eksamensformen burde kunne gjennomføres som hjemmeeksamen. Det fjerner unødvendig stressmoment. Samt at det burde settes karakter slik at flere kan bestå. Det er mye stress for at tredje forsøk ikke skal gå, da hele masterstudie blir satt på vent. Jeg får ellers gode karakterer, og opplever det som trist at eksamen i juridisk metode skal gå utover de andre pålagte oppgaver og eksamen, samt at det finnes en mulighet for at masterstudie blir utsatt i tre år på bakgrunn av dette.

En liten del av kommentarene tok for seg selve innholdet i eksamen og vurderingsformen. Kommentarene omhandlet at det ikke oppleves relevant for barnevernsfeltet og at oppgaven er for omfattende. Kommentarene knyttet til vurdering handlet om at det var høy beståttgrense og at det heller skulle vært karaktervurdering (A til F). Noen få nevnte at vurderingsrubrikkene var avanserte og vanskelige uten å utdype dette noe særlig mer. Det er også en liten andel som presiserte at det var vanskelig med Lovdata og eksamensmodus i eksamensverktøyene. For eksempel var det utfordrende å bla fram og tilbake mellom case, skrivemodus og Lovdata.

Tungvint å jobbe med lovdata og Inspera på en gang.

Det er også noen studenter som påpekte at eksamen var uforholdsmessig stor for å dekke 5 studiepoeng. Noen trakk frem at de skulle ønske det fikk mer plass i studieplanen, og at det var et eget emne som kun konsentrerte seg om juridiske metode og rettsanvendelse. Andre trakk frem at de skulle ønske det var flere studiepoeng i juridisk metode og rettsanvendelse.

Jeg skulle ønske det var et eget emne. Altså barnevernsjus på ca. 15 poeng, slik at det hadde gått et helt semester. Nå ble det parallelt med andre læringsutbytter i emnet, og det gjorde det vanskeligere å fokusere. Dette var veldig interessant emne, og burde fått mer plass i studiet.

Krevende eksamensform når den legges inn i emner der det ikke bare fokuseres på jussen. Det er en eksamen som er ganske stor faglig, krever mye tid og ressurser, og er kun 5stp. Det rimer ikke.

¹⁶ NOKUT endret høst 2024 eksamen fra 4 til 5 timer, uten å endre innhold eller andre rammer. I tillegg ble det tatt grep for å korte ned selve eksamensteksten, så studentene skulle benytte mindre av tiden til å lese, og slik gjøre situasjonen mindre stressende for studentene slik at de kan vise hva de har lært.

Noen studenter påpekte også at dette er en god og viktig eksamen.

Syns det er bra det er litt høye krav, da god lovforståelse og anvendelse av denne er viktig i praksis. Ettersom at masteren skal styrke fremtidige ansatte i barnevernet, tenker jeg det er riktig og bra at den er litt streng!

Jeg mener at denne eksamensformen er fasit på hvordan det skal gjøres. Her har ikke studenten mulighet til å få hjelp av noen andre enn seg selv, noe som da viser ferdighetene til studenten og ikke noen andre (kunstig intelligens, medstudenter o.l.).

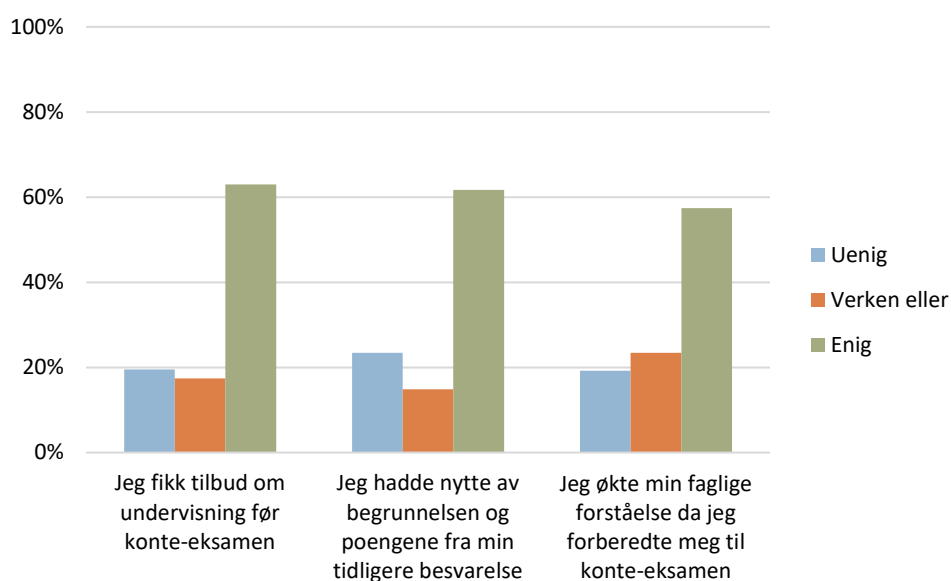
Det er også noen som etterlyste felles rammer for undervisningen i emnet på tvers av institusjoner.

Bør være mer felles rammer for hvordan undervisningen skal legges opp på de ulike institusjonene – det er svært stor forskjell på hva studentene har fått av relevant og nyttig undervisning.

5.2 Konte-eksamen

Studentene som ikke besto første forsøk, ble også spurt om konte-eksamen. Svarene er presentert prosentvis under i Figur 25. Svarkategoriene er slått sammen til «Uenig», «Verken eller» og «Enig».

Figur 25. Studentenes opplevelser av forberedelser til konte-eksamen (n = 46-47).

Vi spurte om studentene hadde fått tilbud om undervisning før konte-eksamen, hvorav 63 prosent svarte bekreftende på dette, mens 20 prosent sa de ikke mottok dette. Det er dermed en andel som får tilbud om undervisning før konte-eksamen. Studentene ble også

bedt om å vurdere om de hadde nytte av begrunnelse og vurderingsrubrikker fra eksamen. Her svarte 62 prosent av respondentene at de var enig i at de hadde fått utbytte av begrunnelsen, mens 23 prosent mente de ikke hadde hatt nytte av dette. På påstanden om de økte sin faglige forståelse i forberedelsene til konte-eksamen, sa 57 prosent seg enig i dette mens 19 prosent sa de ikke hadde økt sin faglige forståelse.

Avslutning

Denne rapporten er en del av en større gjennomgang som har blitt gjort av nasjonal eksamen i rettsanvendelse for barnevernsfaglige mastere. Sammen skaper rapportene et kunnskapsgrunnlag for å forstå og utvikle faget, undervisningen og nasjonal eksamen. Avslutningsvis vil vi trekke frem hovedfunnene i rapporten og se de i sammenheng med relaterte funn fra rapporter som tar for seg andre aspekt ved nasjonal eksamen og resultater (Pedersen og Bråten, 2025). Vi vil også trekke frem implikasjoner og mulige tiltak basert på funnene.

Det varierer hva studentene gjorde før de startet på masterprogrammet. Omtrent en tredjedel kom rett fra jobb i barnevernstjenesten, en tredjedel kom rett fra bachelorstudier og resten kom fra annen relevant jobb eller annet, slik som integrert 5-årig løp eller annen arbeidserfaring.

Det var hovedsakelig personlig engasjement og et opplevd behov for mer kunnskap i arbeidet som motiverte studentene innledningsvis. Færre oppga ytre krav som en motivasjon for å starte. De som hadde jobbet i barnevernet eller annen relevant jobb oppga personlig engasjement oftere som motivasjon enn de som kom rett fra bachelor, som oftere oppga behov for mer kunnskap som motivasjon.

Litt under halvparten av studentene opplevde at deres bachelorstudium i liten grad ga tilstrekkelig juridisk kompetanse for masteremnet. Her var det tilnærmet ingen forskjell på de som hadde en bachelor i barnevern og de som hadde annen bachelor-bakgrunn. Det var også undervisernes oppfatning at bachelorgradene ikke ga studentene god nok kompetanse til å starte på emnet. Videre er det litt under en tredjedel av studentene som svarte at undervisningen i emnet på masterstudiet ikke var tilpasset studentenes kunnskapsnivå. Underviserne fortalte at det var utfordrende å undervise og følge opp en så heterogen studentgruppe. Til tross for utfordringer knyttet til forkunnskaper, opplevde over to tredjedeler av studentene praktisk nytte av det de har lært om juridisk metode og rettsanvendelse på dette emnet på masternivå.

Studentene jobbet mye ved siden av studiene, også over halvparten av dem som tok studiet på heltid. Studentene jobbet i gjennomsnitt 23 timer i uka. De som hadde en jobb i barnevernstjenesten før studiet, fortsatte med tilsvarende 100 prosent stilling ved siden av studiene. Studenter med annen relevant jobb arbeidet også i gjennomsnitt over 90 prosent ved siden av studiene. Over halvparten av de som jobbet i barnevernet fikk lesedager, noen fikk dekket kostnader, mens færre fikk redusert arbeidsmengde eller vikar.

Den store arbeidsbelastningen understøttes av det som fremkommer i rapporten *Undervisning i juridisk metode i barnevernsfaglige mastere* (Pedersen og Bråten, 2025). Mange undervisere fortalte om utfordringer med at studenter ikke møter opp til eller prioriterer undervisningen. Ofte var det lavere deltakelse hos studenter som hadde trengt ekstra hjelp, mens de som allerede mestret faget stilte opp til ekstraundervisning som var rettet mot svakere studenter. Studentene rapporterte derimot at de i stor grad møtte opp til undervisning. Gjennomsnittlig rapporterte studentene at de brukte 6 timer på organiserte læringsaktiviteter og 7 timer på egenstudier i uka. De fleste studenter rapporterte at de deltok i over 90 prosent av tilbudt organisert undervisning. Studenter og undervisere hadde ulik oppfatning av i hvilken grad studentene deltok i undervisningen og prioriterte studiet. Det var imidlertid enighet om at masterstudenter har en betydelig arbeidsbelastning, ettersom de balanserer studier med mye arbeid.

I NOKUTs rapport (Pedersen og Bråten, 2025) om underviserperspektivet, har noen undervisere nevnt at studentene sliter med å se relevansen av faget, noe som førte til at underviserne brukte mye tid på å gjøre faget relevant. Studentenes svar viste derimot at de er klar over relevansen faget har i yrkesutøvelsen. Et flertall av studentene vurderte kunnskap om juridisk metode og rettsanvendelse som relevant for arbeid innen barnevernsfeltet.

Det fremkom likevel forskjeller i studentenes oppfatning om viktigheten av faget, og hvilken praktisk nytte de opplevde å ha hatt av emnet. Omtrent 90 prosent anså faget som viktig, mens rundt 70 prosent rapporterte at de hadde hatt praktisk nytte av emnet i yrkessammenheng. Selv om færre studenter opplevde praktisk nytte, finner mange fortsatt kunnskapen nyttig. Undersøkelsen viste også delte oppfatninger om den juridiske kompetansen på egen arbeidsplass. Over to tredjedeler svarte imidlertid at læringsutbyttet fra emnet i rettsanvendelse har vært et nyttig bidrag i kollegiet.

Mange studenter var fornøyd med undervisning og læringsutbytte i emnet. To tredjedeler av studentene opplevde undervisningen som engasjerende. Studentene rapporterte om et godt læringsutbytte generelt, og la spesielt vekt på å ha fått kunnskap om relevante rettskilder og å finne frem til og vurdere relevante faktiske opplysninger. Studentene selvrapporterte at de høy grad deltok i undervisningen, og 71 prosent av studentene sa at undervisningen dekket sentrale deler av læringsutbyttene godt.

Både undervisere og studenter trakk fram at casebasert undervisning, med tilbakemelding fra underviser, var viktig for god læring. Underviserne virket mer rettet mot praksisnær undervisning, men studentene trakk i noe større grad fram andre læringsaktiviteter som opplevdes som viktige for læring i tillegg. Prøve-eksamen ble vurdert som den mest nyttige læringsaktiviteten blant studentene. Studentene trakk også fram arbeid med tidligere eksamensoppgaver, case- og oppgaveskriving, samt andre innleveringer eller tester som viktige. Underviserne understrekte fokus på prøve-eksamen og skrivetrening. Studentene ønsket i tillegg mer tilbakemelding fra underviser og mer bruk av relevante eksempler i undervisningen. Rundt halvparten av studentene mente at undervisningen forberedte dem godt til eksamen.

5.2.1 Implikasjoner av funnene

Hele 9 av 10 ser på juridisk metode og rettsanvendelse som viktig for yrkesutøvelsen. Samtidig er det noen situasjonelle utfordringer for studentene når de skal gjennomføre dette emnet. En stor andel studenter kombinerer masterstudiet med høy stillingsprosent i barnevernet, samtidig som studentene erfarer at tilretteleggingen fra arbeidsgiver i mange tilfeller er mangelfull. Både underviserne og studentene selv peker på at flere studenter starter på emnet med svake forkunnskaper i juss. Dette gjelder både grunnleggende metodeforståelse og arbeid med sentrale rettskilder. Minst en av fire studenter opplever at undervisningen i emnet ikke var tilpasset studentenes kunnskapsnivå. Varierende forkunnskaper gir en heterogen studentgruppe, og undervisningen må tilpasses ulike nivåer. Dette utfordrer både undervisere og studenter.

På bakgrunn av dette, er det flere tiltak som kunne vært hensiktsmessige. Det ene er at institusjonene kan prioritere tiltak rettet mot den juridiske kompetansen studentene burde hatt da de startet på emnet. Et tiltak kan være å styrke undervisningen i juss allerede på bachelornivå. Dette gjøres allerede ved flere institusjoner i dag. Det bør i så fall gjøres på flere ulike bachelorutdanninger for å få god effekt. Vi vet at masterstudentene på master i barnevernsarbeid har ulik utdanningsbakgrunn og at inkludering av juss i varierende grad er

en del av bachelorgraden deres. Et annet tiltak kan være opprettelse av forkurs, for å sikre grunnleggende metodekompetanse ved emnestart. Et slikt supplerende tiltak vil kreve økte ressurser for både undervisere og institusjoner, men kan være en måte å sikre at alle studenter som begynner på studiet får mulighet til å tilegne seg nødvendig kunnskap, uavhengig av studieprogram og studiested fra bachelor.

Et tiltak som kan rettes mot praksisfeltet, er at arbeidsgivere i barnevernstjenesten på en mer systematisk måte tilrettelegger for arbeidstakere som tar en master i barnevern eller barnevernsarbeid, slik at studentene har tid til å delta i undervisningen og læringsaktivitetene slik de er intendert.

Tiltakene som er foreslått over vil kreve mye organisering og ressurser, men vil kunne gjøre at flere studenter vil være i stand til å realisere forventet læringsutbytte og opprettholde planlagt progresjon.

Denne rapporten har gitt en deskriptiv fremstilling av svar og synspunkter som kom frem i en spørreundersøkelse som ble utført blant studenter som har tatt master i barnevern eller master i barnevernsarbeid. Målet for rapporten har dermed vært å kartlegge studentenes subjektive erfaringer med undervisning, faginnhold og eksamen. I videre undersøkelser om denne tematikken, vil det være interessant å gjøre mer omfattende analyser. For eksempel kan det være hensiktsmessig å vurdere studentenes perspektiv opp mot eksamensresultater og gjennomføringsgrad på masterprogrammene. Det er også relevant å undersøke sammenhengen mellom selvrapporterte forkunnskaper og arbeidssituasjon opp mot eksamensresultater.

6 Referanser

Ashwin, Paul & Mcvitty, Debbie. (2015). *The Meanings of Student Engagement: Implications for Policies and Practices*. 10.1007/978-3-319-20877-0_23.

Bovill, C. & Bulley, C. (2011). *A model of active student participation in curriculum design: exploring desirability and possibility*.

Bråten, H., Torgersen, N., Karlsen, M., Nilsen, M. M., Skeidsvoll, K. J. & Gutterstud, Ø. (2025). [Hvordan har det gått? Analyse av eksamenskvalitet og studentenes resultater på nasjonal eksamen i rettsanvendelse 2022-2024 \(6-2025\). NOKUT](#).

Pedersen, M. & Bråten, H. (2025) [Undervisning i juridisk metode i barnevernsfaglige mastere 8-2025. NOKUT](#)

7 Figurvedlegg

Figur	Spørsmål	Antall svarende	Antall «Vet ikke/ikke relevant»	Aktivering
Figur 1	Huk av det som gjelder for deg: (1) Jeg har bestått ordinær eksamen (2) Jeg har bestått konte-eksamen (3) Jeg har ikke bestått ordinær eksamen og ikke tatt konte-eksamen (4) Jeg har tatt konte-eksamen og ikke bestått	190		
Figur 2	Hvilket masterstudie følger/fulgte du: (1) Master i barnevern (2) Master i barnevernsarbeid (3) Annet (skriv under) _____	239		
Figur 3	Hvilket bachelorstudie har du tatt: (1) Bachelor i barnevern (2) Bachelor i sosialt arbeid/sosionom (3) Bachelor i vernepleie (4) Annet (skriv under)	240		
Figur 4	Huk av for det som gjelder for deg. Jeg begynte på masterstudiet: (1) Rett etter bachelorstudiet (2) Etter å ha jobbet i barnevernstjenesten (3) Etter å ha vært i annen relevant jobb (4) Annet (skriv under) _____	239		
Figur 5	Du svarte at du begynte på masterstudiet rett etter bachelorstudiene. Har du jobbet i barnevernstjenesten ved siden av bachelorstudiene? Ja/nei	81		De som har huket av på (1) i figur 4.
"	Jobber du / har du jobbet i barnevernstjenesten under masterstudiene? Ja/nei			"
Figur 6	Du svarte at du begynte på masterstudiet etter å ha jobbet i barnevernstjenesten. Hvor mange år har du jobbet i barnevernstjenesten før du begynte på masterstudiet? _____	85		De som har huket av på (2) i figur 4.
Figur 7	Jobber / jobbet du fortsatt i barnevernstjenesten etter at du begynte på masterstudiet? (1) Ja. Skriv stillingsprosenten du har / hadde	73		De som har huket av på (2) i figur 4.

	under masterstudiet: (2) Nei			
Figur 8	Svar på påstandene om tilrettelegging fra arbeidsgiver under masterstudiet. Jeg får/fikk: Vikar Færre arbeidsoppgaver Ja/nei Lesedager Ja/nei Dekket kostnader av arbeidsgiver, f.eks. semesteravgift Ja/nei	68		De som har huket av på (2) i figur 4. + De som skrev inn stillingsprosent på (1) i figur 7 (ikke bare huket av på ja).
Figur 9	Jobber / jobbet du fortsatt i denne jobben etter at du begynte på masterstudiet? (1) Ja. Skriv stillingsprosenten du har / hadde under masterstudiet: (2) Nei	32		De som har huket av på (3) i figur 4.
Figur 10	Hva var den viktigste grunnen til at du søkte deg til masterstudiet? (1) Jeg brenner for faget mitt (2) Jeg opplever at jeg har behov for mer kunnskap for å utføre arbeidet mitt (3) Jeg skulle gjerne gått ut i jobb, men må ta en master for å få en stilling jeg ønsker i barnevernstjenesten (4) Jeg føler meg tvunget til å ta en master, grunnet kompetansekrav i barnevernet (5) Jeg antar jeg får høyere lønn etter endt utdanning (6) Annet Hvis du svarte annet, utdyp gjerne: _____	233		
Figur 11	Koblet data fra figur 4 og figur 10	233		
Figur 12	Hvor motivert var du for å fullføre masterstudiet i sin helhet: Da du begynte på studiet	233		
"	Hvor motivert var du for å fullføre masterstudiet i sin helhet: Da du var midtveis i studiet	233		
Figur 13	I hvilken grad: Opplever du at bachelorstudiet du tok ga deg tilstrekkelig juridisk kompetanse for å starte på emnet i juridisk metode/rettsanvendelse?	213	20	
"	Hadde du en forventning om at juridisk metode/rettsanvendelse skulle være et vanskelig tema? Tenk på da du startet på masterstudiet.	221	4	
"	Opplever du praktisk nytte av hva du har lært om juridisk metode og rettsanvendelse.	225	4	
"	At kunnskap om juridisk metode og rettsanvendelse er sentralt for arbeid i barnevern.	228	1	
Figur 14	At kunnskap om juridisk metode og rettsanvendelse er tilstrekkelig på din arbeidsplass	191	38	
"	At det du har lært vil være et nyttig bidrag i kollegiet	212	17	

Figur 15	Læringsaktiviteter organisert av institusjonen din knyttet til juridisk metode/rettsanvendelse (inkludert all undervisning, veiledning, seminar etc.) ____ Egenstudier knyttet til juridisk metode/rettsanvendelse (lese pensum, gjøre oppgaver, egeninitierte kollokvier og grupper) ____ Betalt arbeid ____	205	5	
Figur 16	Hvor stor prosentandel av organisert undervisning knyttet til juridisk metode/rettsanvendelse deltok du i? 0 ———— ○ ———— 100	207		
Figur 17	I hvilken grad opplever du at du har fått kunnskap om: Hvilke rettskilder som er relevante for å løse ulike barnevernsrettslige spørsmål	203		
"	Prinsippene for tolkning av ulike rettskilder	203		
"	Hvordan anvende rettskilder på en juridisk problemstilling	203		
"	I hvilken grad opplever du at du nå kan: Finne frem til, formulere og analysere rettslige problemstillinger	201		
"	Skille mellom rettslige problemstillinger og løse disse separat	201		
"	Finne frem til og tolke det rettslige grunnlaget (lovbestemmelser og evt. andre rettskilder) som er relevant for å løse de rettslige problemstillingene	201		
"	Finne frem til og vurdere hva som er relevante faktiske opplysninger i saken	201		
"	Anvende det rettslige grunnlaget på relevante faktiske opplysninger i saken	201		
"	Konkludere	201		
"	Formulere deg presist	201		
"	Kommunisere barnevernsrettslige problemstillinger og løse disse muntlig og skriftlig	198	2	
"	Sette deg inn i nyoppståtte rettslige problemstillinger på barnevernsfeltet	196	2	
Figur 18	I hvilken grad var undervisningen nyttig for å lære deg juridisk metode/rettsanvendelse?	204		De som huket (1) ja, på «Har du fulgt undervisningen til emnet som tar for seg juridisk metode og rettsanvendelse?»

Figur 19	Hvor enig er du i følgende påstander:	194		"
	De faglige ansatte gjorde det tydelig hva vi skulle lære i emnet (læringsutbytte)			
"	De faglige ansatte klarte å formidle hvorfor juridisk metode og kompetanse er viktig for arbeid i barnevernet	192	2	"
"	De faglig ansatte gjorde undervisningen engasjerende	193	1	"
"	De faglig ansatte formidlet lærestoffet på en forståelig måte	193	1	"
"	Jeg kunne spørre de faglige ansatte om det jeg lurte på	192	2	"
Figur 20	Hvor enig er du i følgende påstander:	193	1	"
	Undervisningen dekket sentrale deler av læringsutbyttene godt			
"	Undervisningen var lagt opp til at studentene skal delta aktivt	193	1	"
"	Undervisningen var tilpasset studentenes kunnskapsnivå	188	6	"
"	Jeg kom tidlig i gang med læringen	193	1	"
Figur 21	I hvilken grad:	191	2	De som huket (1) ja, på «Har du fulgt undervisningen til emnet som tar for seg juridisk metode og rettsanvendelse?»
	Var du aktivt med i en kollokvie/gruppe som regelmessig arbeidet sammen			
"	Jobbet du med juridisk metode på egenhånd, utenom organisert undervisning	193		"
"	Arbeidet du med tidligere eksamensoppgaver	186	7	"
"	Fikk du erfaring med relevante case-oppgaver	192	1	"
"	Ble det organisert skrivetrening i juridisk metode	179	14	"
"	Fikk du tilbakemelding på din læring underveis i semesteret	193		"
"	Hadde du obligatoriske eller frivillige innleveringer, tester, fremlegg, etc.	191	2	"
"	Fikk du tilbakemeldinger fra de faglige ansatte på det som du leverte/fremførte	191	2	"
Figur 22	I hvilken grad opplevde du nytten av:	160	33	De som huket (1) ja, på «Har du fulgt undervisningen til emnet som tar for seg juridisk metode og rettsanvendelse?»
	Kollokvie/gruppe som regelmessig arbeidet sammen			
"	Å jobbe med juridisk metode på egenhånd	192	1	"
"	Å arbeide med gamle eksamensoppgaver	175	18	"
"	Erfaringen du fikk med relevante case-oppgaver	191	2	"
"	Organisert skrivetrening i juridisk metode	158	35	"

"	Tilbakemeldingene du fikk på din læring underveis i semesteret	176	17	"
"	Obligatoriske eller frivillige innleveringer, tester, fremlegg, etc.	184	9	"
"	Tilbakemeldinger fra de faglige ansatte på det som du leverte/fremførte	181	12	"
"	Å gjennomføre prøveeksamen	77	4	De som svarte (1) ja på «Har du hatt prøveeksamen i juridisk metode/rettsanvendelse?»
Figur 23	Opplevde du at undervisningen i juridisk metode/rettsanvendelse forberedte deg til eksamen	188	2	
Figur 24	Har du erfaring med skriftlig skoleeksamen før denne eksamenen	189	1	
"	Forsto du raskt hva som var problemstillingene i eksamensteksten	190		
"	Fikk du vist din kunnskap på denne skriftlige skoleeksamenen	190		
Figur 25	Jeg fikk tilbud om undervisning før konte-eksamen	46	1	
"	Jeg hadde nytte av begrunnelsen og poengene fra min tidligere besvarelse	47		
"	Jeg økte min faglige forståelse da jeg forberedte meg til konte-eksamen	47		

DRAMMENSVEIEN 288 | POSTBOKS 578,1327 LYSAKER | T: 21 02 18 00 | [NOKUT.NO](https://www.nokut.no)